اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

شنبه • ۲۸ آبان ۱۴۰۱ • ۲۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ • ۱۹ نوامبر ۲۰۲۲ • سال پنجم • شماره ۹۶۲ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

وجود ۱۳۰ معدن غیرفعال در مازندران

رسیدگی به پرونده‌های معادن راکد و غیرفعال مازندران دست‌های پشت‌پرده در این حوزه را بیش از پیش برملا کرده و برخی مجوزها در پستوها به فروش رفته است. تعیین‌تکلیف پرونده‌های راکد معدنی از مطالبه دیرین مردم و سرمایه‌گذاران در مازندران به شمار می‌رود و این طرح با همت دولت جهادی و انقلابی سیزدهم در استان کلید خورده است. طبق آمار بیش از ۲۷۰ مجوز معدنی...

۶

حلقه گمشده توسعه صنایع‌معدنی چیست؟

نقش سازمان نظام مهندسی معدن در حوزه آسیب‌شناسی‌های مربوط به معدنکاری بسیار حائز اهمیت است و قطعا افتتاح این سازمان در دانشگاه اصفهان می‌تواند حرکت مفیدی در راستای ایجاد ارتباط بین دانشگاه و صنعت محسوب شود. جمعی از متخصصان و پژوهشگران گروه زمین‌شناسی به همراه برخی از مسئولان و مدیران سازمان نظام مهندسی...

۲

«روزگارمعدن» گزارش می‌دهد

استراتژی فولاد هرمزگان در نفوذ به بازارهای صادراتی

۷

عکس: آیدا فریدی

سرمقاله

هزینه‌هایی که به صنایع تحمیل می‌شود

آنوش رحام
دبیر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی ایران

هزینه تمام‌شده تولید در صنایع از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و عملا میزان رقابت‌پذیری صنایع را تعیین می‌کند. این فاکتور تحت‌تاثیر شاخص‌های گوناگون اقتصادی است و بر عملکرد صنایع مختلف تعیین می‌شود. حقوق ورودی تجهیزات و قطعات یدکی موردنیاز صنایع، یکی از فاکتورهای موثر بر هزینه تمام‌شده تولید است. سابقا براساس ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی، واردات ماشین‌آلات خطوط تولید بنا به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت معاف از پرداخت حقوق گمرکی بود. با این وجود با توجه به محدودیت‌های دولت‌های اخیر در تامین منابع مالی، واردات تمامی ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی صنعتی، معدنی و کشاورزی در سال جاری مشمول حقوق ورودی شد. علاوه بر این، نرخ ارز محاسبه ارزش گمرکی کالاهای وارداتی در همه موارد از جمله محاسبه حقوق ورودی، براساس برابری نرخ ارز اعلام‌شده بانک مرکزی نرخ سامانه مبادله الکترونیکی (ETS) در روز اظهار و مطابق ماده ۱۴ قانون امور گمرکی تعیین شد.

بدین‌ترتیب هزینه‌های واردات صنایع به‌شدت افزایش‌یافته و تاثیر خود را بر فرآیند تولید در بخش‌های گوناگون گذاشته است. ازجمله آنکه تولیدکنندگان برای تداوم فعالیت خود به سرمایه در گردش بیشتری نیاز دارند و عملا، تامین نقدینگی برای آنها به‌شدت دشوار می‌شود.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

فعالیت‌ها در چارچوب قانون و استاندارد باشد

۳

تیترهای روز

ذات معدنکاری با تخریب محیط‌زیست همراه است

وزارت صمت درحالی سرگرم آماده‌سازی مراحل واگذاری ۵ هزار معدن در مزایده است که برخی فعالان حوزه معدن و محیط‌زیست معتقدند باید وزارتخانه پیش از برگزاری مزایده، مجوز محیط‌زیستی محدوده‌ها را دریافت کند. اما منتقدان سازمان محیط‌زیست هم انگشت اتهام را به‌سوی این مجموعه نشانه گرفته‌اند و علاوه‌بر اعتراض به سختگیری‌های این مجموعه، در اظهاراتی عجیب گفته شده...

۳

امنیت انرژی صنایع در خطر

ایران سومین تولیدکننده گاز طبیعی در جهان است، با این وجود، روند رو به رشد مصرف گاز در کشور و همزمان افت فشار مخازن گازی میدان پارس جنوبی در آینده نزدیک، تامین انرژی را در کشور تهدید می‌کند. این محدودیت در سال‌های اخیر به‌شدت افزایش یافته تا جایی‌که در سال ۱۳۹۸ حدود ۱۲ میلیارد لیتر گازوئیل و نفت کوره با ارزش بیش از ۵ میلیارد دلار برای جبران کمبود گاز توسط نیروگاه‌ها سوزانده شده است...

۴

صمت
صنعت معدن تجارت

صمت ویژه نامه ی سراسری صنعت برق را منتشر می‌کند.

تاریخ انتشار: آبان و آذر ۱۴۰۱
به طور همزمان در سراسر کشور
شماره های بازرگانی:۳-۸۸۷۲۲۷۳۲

در این شماره می‌خوانید:
_ چالش ها، موانع و مشکلات صنعت برق
_ قطعی برق و مشکلات آن برای صنایع فولادسازی و مادر
_ عملکرد دولت در حوزه صادرات برق
_ نگاهی بر تاریخچه صنعت برق
_ آینده استفاده از انرژی‌های تجدید پذیر به عنوان جایگزین سوخت فسیلی

روزگار معدن

اخبار

۲ شنبه
۲۸ آبان ۱۴۰۱
۲۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴
۱۹ نوامبر ۲۰۲۲
سال پنجم ● شماره ۹۶۲

سرمقاله

هزینه‌هایی که به صنایع تحمیل می‌شود

ادامه از صفحه اول

البته با توجه به اعتراض فعالان صنعتی نسبت به این شرایط و تاثیر منفی آن بر تولید، نرخ حقوق گمرکی مواد اولیه، واسطه‌ای، اجزاء، قطعات، ماشین‌آلات و تجهیزات به یک درصد کاهش یافت. با این وجود، اثرات ناشی از تغییر نرخ مبنای ارز هنوز هم به شدت قابل‌توجه است، درنتیجه کاهش یادشده تمامی مشکلات تولیدکنندگان را برطرف نخواهد کرد. تولیدکنندگان همچنان در تامین نقدینگی خود با مشکل روبه‌رو هستند؛ درنتیجه نباید منتظر کاهش آثار تورمی این افت بر عملکرد صنایع باشیم.

در چنین شرایطی، این سوال مطرح است که با وجود اهمیت و اثرگذاری ماشین‌آلات بر فرآیند تولید، چرا معافیت حقوق ورودی این تجهیزات حذف شده است. تامین تجهیزات و خطوط تولید، تنها راهکار تداوم تولید و اجرای طرح‌های توسعه است. تمام مشکلات یادشده در حالی بر عملکرد صنعتگران تحمیل شده که این تولیدکنندگان در طول سال‌های اخیر با فشارهای تحریمی روبه‌رو هستند. به بسیاری از تولیدکنندگان به دلیل تحریم و محدودیت‌های وابسته به آن، طرح‌های توسعه خود را متوقف کرده‌اند. این توقف به منزله تحمیل فشار به تولید و اشتغالزایی است. درنتیجه از مسئولان و سیاست‌گذاران انتظار می‌رفت با درکی درست از شرایط اقدام به وضع قوانین جدید به‌ویژه در جریان تصویب لایحه بودجه کنند.

با توجه به آنکه در دوره تنظیم، تدوین و ارائه لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ از سوی دولت به نمایندگان مجلس شورای اسلامی هستیم، از مسئولان انتظار می‌رود این‌بار با دقت‌نظر بیشتری عمل کنند.

البته بدون تردید دولت با کمبودهای جدی در تامین بودجه خود روبه‌رو است، با این وجود نباید به صنایع به چشم بستری برای درآمدزایی آنهم به این شکل نگاه کند، چراکه نگاه یادشده، آسیب‌های غیرقابل جبرانی را به صنایع تحمیل می‌کند.

طرح‌های یادشده و سختگیری‌های موردبحث حتی کمکی به داخلی‌سازی و ارتقای رونق تولید داخلی در کشور نمی‌کند. عمده تجهیزاتی که به کشور وارد می‌شود، نمونه مشابه داخلی ندارند. یا اگر هم نمونه داخلی مشابه داشته باشند، این نمونه‌ها عموما از کیفیت لازم برخوردار نیست و کارآیی لازم را ندارد.

تمام موارد یادشده در نهایت به فرسودگی هرچه بیشتر صنایع داخلی منتهی می‌شود. فرسودگی صنایع به منزله وارد آمدن لطمه به تولید است و هزینه‌های ساخت محصولات را در بخش‌های گوناگون صنعتی افزایش می‌دهد. علاوه بر این، صنایع یادشده از توسعه عقب خواهند ماند.

خبر

اجرای ۲۴ پروژه زیربنایی معادن توسط ایمیدرو

۲۴ پروژه راه‌سازی و برق‌رسانی (۲۱استان) با هدف توسعه زیربناهای معادن و در راستای ماموریت‌های توسعه‌ای ایمیدرو، در دست اجرا است.

به گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، طبق برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته، ۱۵ پروژه راه در ۱۴ استان (سمنان، بوشهر، گلستان، اصفهان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، مازندران، فارس، سیستان و بلوچستان، یزد، آذربایجان غربی، خراسان شمالی، لرستان و هرمزگان) به طول ۲۰۰ کیلومتر تعریف و اجرایی شده است. میزان سرمایه‌گذاری در پروژه‌های راه به ۸.۵۱۳ میلیارد ریال می‌رسد.

همچنین ۹ پروژه برق‌رسانی در ۷ استان (خراسان‌جنوبی، قزوین، زنجان، کرمان، لرستان، کهگیلویه و بویراحمد و چهارمحال و بختیاری) به طول ۲۶۱.۷ کیلومتر کلید خورده است. میزان سرمایه‌گذاری در بخش برق‌رسانی، ۱، ۸۵۰میلیارد ریال است.

طرح ایجاد زیربناهای لازم در معادن بزرگ و مناطق معدنی کشور(مجموعه تحت پوشش ایمیدرو) عهده‌دار راهبری پروژه‌ها در حوزه راه‌سازی و برق‌رسانی است.

حلقه گمشده توسعه صنایع معدنی چیست؟

گروه معدن

نقش سازمان نظام مهندسی معدن در حوزه آسیب‌شناسی‌های مربوط به معدنکاری بسیار حائز اهمیت است و قطعا افتتاح این سازمان در دانشگاه اصفهان می‌تواند حرکت مفیدی در راستای ایجاد ارتباط بین دانشگاه و صنعت محسوب شود.

به گزارش ایمنا، جمعی از متخصصان و پژوهشگران گروه زمین‌شناسی به همراه برخی از مسئولان و مدیران سازمان نظام مهندسی معدن استان اصفهان جهت افتتاح دفتر نمایندگی این سازمان در دانشگاه اصفهان حضور پیدا کردند که این مسئله به اعتقاد بسیاری از متخصصان از اهمیت بسیاری برخوردار است.

برای بررسی اهمیت سازمان نظام مهندسی و نقش آن در ایجاد ارتباط بین دانشگاه و صنعت گفت‌وگو با علی خان نصراصفهانی، دانشیار گروه زمین شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان به شرح زیر است.

◉ چرا وجود ارتباط بین دانشگاه و صنعت حائزاهمیت است؟

یکی از مسائلی که امروزه مطرح شده است نیاز دانشگاه و صنعت به یکدیگر است؛ درواقع جامعه معدنی به اطلاعات علمی، فعالیت‌های فنی، نظارت و مطالعات فنی نیازمند است از طرف دیگر اعضای هیات علمی نیز به مواد اولیه‌ای برای فعالیت‌های کاربردی نیاز دارند به همین دلیل وجود ارتباط بین دانشگاه و صنعت لازم است.

◉ چرا در ایران ارتباط نزدیکی بین دانشگاه و صنعت مشاهده نمی‌شود؟

به طور کلی نبود ارتباط بین دانشگاه و صنعت صحیح نیست، اما متاسفانه در ایران دانشگاه و جامعه فنی، صنعتی و معدنی استانداردهای لازم را برای ایجاد چنین ارتباطی به خوبی رعایت نکرده‌اند.

درحال‌حاضر بیشتر فعالیت‌هایی که توسط اعضای هیات علمی در گروه‌های زمین‌شناسی و معدنی انجام می‌شود، معمولا صرف نگارش مقاله، ارتقای سالیانه و تدریس می‌شود بنابراین هنگامی که این روند همیشه یکنواخت باشد، داده‌ها و ارتباطاتی که زمین‌شناسان ایجاد می‌کنند خیلی جزو نیازهای جامعه محسوب نمی‌شود.

◉ نقش جامعه معدنی در ایجاد ارتباط با دانشگاه چیست؟

اگر دانشگاه و فعالیت مراکز علمی را کنار بگذاریم جامعه معدنی نیز به سمت‌وسویی حرکت می‌کند که تنها به صورت آزمون و خطا وارد این حوزه می‌شود؛ درواقع جامعه معدنی تنها برای سرمایه‌گذاری بسیار سودآور و امن این فعالیت وارد حوزه معدنکاری می‌شوند، اما متاسفانه هنگامی که فعالیت معدنکاران به صورت آزمون و خطا پیش برود قطعا باعث خسارت‌های بسیاری می‌شود که تمام این خسارت‌ها با ایجاد ارتباط بین دانشگاه و صنعت رفع خواهد شد.

عکس: روزگار معدن

◉ آیا قانونی برای هدایت معدن کاران به تبعیت بیشتر از جامعه علمی وجود دارد؟

بله؛ در قانون حدود ۱۰درصد از حقوق دولتی سالیانه برای تشویق معدنکاران به انجام فعالیت‌های تحقیقاتی و مطالعاتی مورد نیاز اختصاص یافته است، اما متاسفانه این قانون هنوز اجرایی نشده و مورد توجه قرار نگرفته است. درحال‌حاضر از این ظرفیت استفاده نمی‌شود و هنگامی که طرفین به انجام کار مفید اهمیت ندهند قطعا روند کار توسعه نخواهد یافت.

◉ نتیجه بی‌توجهی به تحقیقات و فعالیت‌های مطالعاتی در معدنکاری چیست؟

درحال‌حاضر ما شاهد ورود معدنکاران به محدوده‌های معدنی هستیم که با فرض وجود احتمالی ماده معدنی مفید در یک منطقه، وارد این حوزه شده اند؛ این افراد معمولا تجهیزات بسیاری را وارد این مناطق می‌کنند و سرمایه‌گذاری بسیاری روی پروژه معدنی انجام می‌شود.

در این هنگام کل سطح زمین و ترکیب آن تغییر خواهد یافت و در نهایت نیز به دلیل نبود یا کمبود ماده معدنی، نداشتن اطلاعات کافی در رابطه با ماده، ذخیره نامتعادل و بسیاری از دلایل دیگر فعالیت معدنکاری غیراقتصادی شده و در نهایت عملیات متوقف می‌شود.

بنابراین در این شرایط خسارت بسیاری به سرمایه‌گذاران وارد خواهد شد. در صورتی که اگر از ابتدا گروه‌های تخصصی معدن کاری و فرهیختگانی که در دانشگاه فعالیت می‌کنند اقدام به انجام فعالیت‌های مطالعاتی کرده و هزینه‌ها از طریق سرمایه‌گذاران مختلف تامین شود قطعا مطالعات نیز با درستی پیش خواهد رفت و در نتیجه شاهد آسیب به محیط‌زیست یا از بین رفتن سرمایه نخواهیم بود.

◉ نقش سازمان نظام مهندسی در ایجاد ارتباط بین دانشگاه و صنعت چیست؟

در این راستا سازمان نظام مهندسی معدن به دلیل اینکه مباحث نظارتی برعهده دارد، می‌تواند واسطه‌ای بین معدنکاران، صنایع معدنی و محیط‌های دانشگاهی محسوب شود. سازمان نظام مهندسی می‌تواند این ارتباط را مدیریت کرده، وظایف را توزیع کند و از طرف دیگر به دلیل وجود نظارت در صنایع و معادن، بسیاری از مواقع می‌توان با مطالعه، بررسی و گزارش آسیب‌شناسی‌های لازم را انجام داد.

◉ اهمیت آسیب‌شناسی در حوزه معدن چیست؟

به طور کلی آسیب‌شناسی می‌تواند در زمینه‌های مختلفی ازجمله اکتشاف ماده معدنی، مطالعات زمین‌شناسی و زیست‌محیطی و در زمینه‌های مختلف فرآوری ماده معدنی به بهترین شکل با شرایط مناسب و به کمک جدیدترین علم تاثیرگذار باشد. در این راستا نقش سازمان نظام مهندسی معدن نیز بسیار مورد توجه قرار می‌گیرد و قطعا افتتاح این سازمان در دانشگاه اصفهان می‌تواند حرکت مفیدی در راستای ایجاد ارتباط بین دانشگاه و صنعت محسوب شود.

البته با این وجود نقش سازمان صمت یا صنایع و معادن نیز به عنوان نمایند دولت و گروهی که از سمت این سازمان نظارت کاملی بر کل عملیات اجرایی و فعالیت‌های معدنکاران و صنایع مختلف دارند، بسیار مهم است زیرا علاوه‌بر اینکه این سازمان می‌تواند به عنوان یک اهرم بازدارنده عمل کند از طرف دیگر می‌تواند از معادن و صنایع حمایت کند تا به فرآیندهای علمی و مطالعات فنی اهمیت دهند. در این راستا نیروهای هیات علمی و فرهیختگان نیز علم خود را به صورت غیرکاربردی استفاده نمی‌کنند و قطعا دانش آنها عملیاتی می‌شود و پژوهش دانشگاه‌ها به سمت مطالعات کاربردی در زمینه‌های مختلفی ازجمله اکتشاف معادن و حل معضلات این حوزه مانند مشکلات ناشی از باطله‌برداری و ارائه طرح‌های مختلفی در حفظ محیط‌زیست هدایت می‌شود.

ایمیدرو و ایمپاسکو پیشتاز واریز سود به بودجه

گروه معدن: معاون برنامه‌ریزی و توسعه ایمپاسکو گفت: ایمیدرو و ایمپاسکو، پس از واگذاری شرکت‌ها به راهبر، جزو ۱۰ شرکت بالاترین واریز سود به بودجه کشور شدند. به گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، محمدرضا کریمی در نشست میز اقتصاد شبکه خبر اظهار کرد: کل واگذاری‌های شرکت تهیه و تولید مواد معدنی تاکنون، ۷۵ مورد است. سودهای واریز شده از این واگذاری‌ها به بودجه کشور، موجب شد تا جزو ۱۰ شرکت نخست شویم. وی ادامه داد: این درحالی است که چنین اتفاقی در سال ۹۵ (قبل از واگذاری) و پیش از آن رخ نداده است. معاون برنامه‌ریزی و توسعه ایمپاسکو با بیان اینکه خوشبختانه برخی منتقدان، با روش واگذاری‌ها مخالفتی ندارند، گفت: توسعه شرکت‌های واگذار شده به روش راهبری قابل مقایسه با قبل نیست و بدون‌تردید، این نوع واگذاری از نظر نیروی انسانی، سودهای بالقوه، بنگاه‌داری و نظارت، نسبت به روش‌های مرسوم اصل ۴۴ قانون اساسی، به مراتب بهتر است.

▣ تغییر محسوس شاخص‌ها در شرکت‌های واگذار شده

کریمی با اشاره به دیدگاه منتقدان مبنی‌بر حاصل نشدن اهداف مورد نظر در واگذاری‌ها شرکت‌ها به راهبر، گفت: در این زمینه، تغییرات محسوس حاصل شده در ۵ شاخص شامل درآمد، سود، زیان، میزان تولید و میزان جذب نیروی‌انسانی قابل بررسی است. به عنوان مثال، درآمد مجتمع فروکروم جغتای، قبل از واگذاری، ۵۱ میلیارد تومان بود و الان به ۱۸۴ میلیارد تومان رسیده است. وی ادامه داد: سود این شرکت قبل از واگذاری، ۵ میلیارد تومان و اکنون ۱۷۶ میلیارد تومان است. همچنین تعداد نیروی‌انسانی از ۱۳۴ نفر به ۳۸۵ نفر رسیده است. به گفته کریمی، در این مجتمع، ۲ طرح توسعه‌ای شامل سیلیکون متال با حداقل ۷۰۰ میلیارد تومان و طرح جدایش سرباره با ۱۰۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری اجرا شده است. معاون برنامه‌ریزی و توسعه ایمپاسکو با اشاره به تغییرات حاصل شده در مجتمع فسفات اسفوردی پس از واگذاری تصریح کرد: درآمد این مجتمع قبل از واگذاری، ۹ میلیارد تومان بود و اکنون به ۱۷ میلیارد تومان رسیده است. همچنین، این مجتمع قبل از واگذاری، ۲ میلیارد و ۳۰۰میلیون تومان ضرر داشت اما اکنون ۱۳.۵ میلیارد تومان سود دارد. وی ادامه داد: تعداد نیروی‌انسانی مجتمع فسفات اسفوردی قبل از واگذاری، ۱۷۳ بود و درحال‌حاضر به ۲۱۰ نفر رسیده است. ممکن است بعضی شرکت‌ها در برخی شاخص‌ها رشد داشته باشند و در برخی بخش‌ها، ضعیف باشند. ما بر آنها نظارت می‌کنیم. کریمی با اشاره به اینکه گفته می‌شود روند واگذاری برای دولت اقتصادی باشد و برای بخش خصوصی اقتصادی نیست، یک ایراد فنی اقتصادی است، اذعان کرد: مگر می‌شود بگوییم کاری را دولت انجام دهد اقتصادی نباشد اما بخش خصوصی آن را اقتصادی کند؟ همه اینها براساس برنامه زمان‌بندی و نظارت است. وی ادامه داد: هر طرح دارای یک لایحه تاخیرات است که همکاران آن را بررسی می‌کنند. مثلا، براساس برخی شرایط خاص مثل کرونا و...، یک‌سال برنامه زمان‌بندی تاخیر می‌دهند اما چنانچه طبق برنامه زمان‌بندی هر کدام از سرمایه‌گذاران در روند تولید و برنامه‌های اجرایی کنند، اخطار می‌دهیم و نسبت به فسخ قرارداد نیز اقدام می‌کنیم.

▣ شروط تمدید قراردادهای واگذاری

محمدرضا کریمی، معاون برنامه‌ریزی و توسعه شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران اعلام کرد: قوانین اصل ۴۴ دارای یکسری زیرمجموعه است. در بند (ت) ماده ۳۵ قانون رفع موانع تولید آمده است؛ شرکت‌های دولتی و معادن پس از اخذ گواهی کشف باید اقدام به واگذاری از طریق استخراج و فروش کنند. وی با بیان اینکه در اسناد جذب سرمایه‌گذاری‌های انجام شده چند نکته برجسته است، افزود: در این اسناد شروطی وجود دارد که قراردادهای به صورت بلندمدت با شروطی قابل تمدید است (به درخواست متقاضی و نه تایید دولت). وی ادامه داد: به این صورت که اگر شرایط اسناد رعایت شده باشد می‌توان از این طریق برای سرمایه‌گذار انگیزه ایجاد کرد. وی اظهار کرد: به طور کلی در فرآیندهای واگذاری، انتهای قراردهای بلندمدت (مثلا ۱۰ تا ۱۵ سال)، اگر به تعهدات عمل شود با درخواست متقاضی، (قرارداد) تمدید می‌شود.

▣ ۵ تیپ قراردادی

کریمی با اشاره به مدل‌های واگذاری معادن و صنایع معدنی اظهار کرد: ایمیدرو بر اساس بند (ت) ماده ۳۵ قانون رفع موانع تولید و مباحث مرتبط با آن در اصل ۴۴ قانون اساسی و نیز قوانین بودجه، نسبت به واگذاری معادن و صنایع‌معدنی براساس ۵ تیپ قراردادی اقدام کرده است.

وی ادامه داد: تیپ راهبری، سرمایه‌گذاری، استخراج و فروش، تشکیل شرکت مشترک، تامین مواد اولیه و تضمین خرید محصول جزو قراردادهایی است که با بخش خصوصی منعقد می‌شود. کریمی یادآور شد: هرکدام از روش‌ها بر اساس نوع ماده معدنی و ارزش‌افزوده آن، ذخایر و تکنولوژی و... مورد استفاده قرار می‌گیرد که همه موارد منطبق بر قانون بوده است. معاون برنامه‌ریزی و توسعه تاکید کرد: این روش‌ها مزیت‌هایی دارد که در مقالات داخل و حتی جهانی هم مورد اشاره قرار گرفته است. از سوی دیگر این تیپ‌های قراردادی بی‌اواو، بی‌اوتی و... به بیانی فقط پیمان مدیریتی نیست بلکه روش‌ها، با تجربیاتی که از قبل وجود داشته در کنار هم قرار گرفته‌اند. به گفته وی، نکته برجسته این روش‌ها این است که دولت و شرکت‌های دولتی از سودهای بالقوه در این روش‌ها استفاده می‌کنند.

▣ نظارت، نکته کلیدی این قراردادها

کریمی یادآور شد: پیشتر فقط معادن یا صنایعی واگذار و ریالی دریافت می‌شد اما پس از آن هیچ‌گونه نظارتی وجود نداشت اما اکنون این نظارت‌ها به عنوان نکته‌ای کلیدی در روش‌های فعلی وجود دارد. وی یادآور شد: در معادنی که بهره‌بردار داریم دستگاه نظارتی براساس پیشرفت کار انجام شده و نوع کار، فعالیت خود را انجام می‌دهد. معاون برنامه‌ریزی و توسعه در پایان این برنامه، تاکید کرد: به منظور روشن شدن ابعاد موضوع و اثرات این نوع واگذاری‌ها، صداوسیما می‌تواند با حضور در این مجتمع‌ها، از نزدیک نسبت به عملکرد آن واحدها، گزارش تهیه کند.

معاون امور معادن و صنایع‌معدنی شرکت توسعه معادن و فلزات:

در اکتشافات از دنیا عقب هستیم

عناصر نادر یکی از استراتژیک‌ترین مواد معدنی است که در بازارهای جهانی با تقاضای بسیاری همراه است. اهمیت این عناصر به اندازه‌ای است که در جنگ تجاری میان امریکا و چین شاهد تحریم امریکا از سوی چین برای واردات این عناصر بودیم. در نتیجه دستیابی به این عناصر بسیار مهم است و خوشبختانه در ایران نیز این مواد با عنوان عناصر همراه در برخی معادن وجود دارد؛ اما مسئله مهم روش‌های فرآوری از این عناصر است که عقب‌ماندگی از دنیا این‌کار را سخت کرده است.

امین صفری، معاون امور معادن و صنایع‌معدنی شرکت توسعه معادن و فلزات در گفت‌وگو با می‌متالز اظهار کرد: این عناصر به گونه‌ای نیستند که معدنی مجزا برای خود داشته باشند. در واقع به صورت عناصر همراه وجود دارند. به همین دلیل باید در معادن اصلی همچون سرچشمه، مهدی‌آباد و به‌ویژه پلی‌متال‌های بزرگ کار بیشتری صورت بگیرد.

وی درباره طرح عناصر نادر خاکی بیان کرد: در این طرح اقدامات خوبی صورت گرفته است، اما باید بپذیریم در اکتشافات و آنالیز به‌روز نبوده و باید گفت از دنیا عقب‌مانده‌ایم. معاون امور معادن و صنایع معدنی شرکت توسعه معادن و فلزات تصریح کرد: البته باید به این نکته توجه داشت که بخش معدن امروز نیازمند تحلیلگران قدرتمند است. باید از تجربیات زمین‌شناسان معتبر دنیا استفاده کرد هر چند ما زمین‌شناسان خوبی داریم، اما فاصله ما با دنیا زیاد است و باید این فاصله را جبران کرد.

صفری افزود: بخشی از مشکلات امروز ما به دلیل عدم اطلاعات کافی است به عنوان مثال بسیاری از کارشناسان اکتشاف اطلاعاتی از دستگاه‌های حفاری جدید دنیا ندارند. کار برای آنها در ژئوفیزیک برای سنگ‌آهن آسان است، اما وقتی وارد عناصر نادر می‌شویم مشاهده می‌کنیم فاصله ما با روش‌های جدید بسیار است. وی گفت: ما در اکتشافات خود به مواردی رسیده‌ایم، اما تکنولوژی‌های ما قدیمی است. به عنوان مثال در حوزه طلا به شدت ضعیف هستیم و در حوزه اکتشافات و در ادامه آنالیزها با مشکل مواجه می‌شویم. این موضوع را می‌توان با استفاده از ظرفیت بخش‌های دولتی مثل ایمیدرو هم حل کرد. به عنوان مثال مرکز فرآوری کرج می‌تواند خلا موجود در این بخش برای عناصری که روش‌های متفاوت است را پر کند، چراکه کار در حوزه‌هایی مانند سنگ‌آهن و مس را تمامی شرکت‌ها انجام می‌دهند.

تولید ۵۵ میلیون تن فولاد با تامین زیرساخت‌ها محقق می‌شود

سخنگوی وزارت صمت گفت: اگر انرژی صنایع شامل آب، برق و گاز آنها تامین شود، تولید ۵۵ میلیون تن فولاد به راحتی ظرف مدت ۲ سال آینده محقق خواهد شد.

امید قالیباف در گفت‌وگو با فولادبان درخصوص تحقق تولید ۵۵ میلیون تن فولاد تا سال ۱۴۰۴و جای‌خالی پیوست انرژی، اظهار کرد: ظرفیت اسمی تولید فولاد کشور درحال‌حاضر ۶۰ میلیون تن است اما نبود آب، برق و حتی تقاضا در بازار موجب شده است ظرفیت تولید به طور کامل زیربار نرود.

وی گفت: اگر انرژی صنایع شامل آب، برق و گاز آنها تامین شود، تولید ۵۵ میلیون تن فولاد تا ۲ سال آینده قابل تحقق است و مشکل خاصی برای تولید این میزان فولاد وجود نخواهد داشت.

به عبارت دیگر، با تامین زیرساخت‌ها، به راحتی می‌توانیم این میزان فولاد را تا ۲ سال آینده تولید کنیم.

سخنگوی وزارت صمت در پاسخ به پرسش مبنی‌بر چگونگی توسعه زیرساخت‌های صنایع فولادی کشور، تصریح کرد: شرکت‌های فولادی و معدنی برای اینکه تولید محصولات فولادی آنها با مشکلی مواجه نشود، خود اقدام به سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف انرژی کرده‌اند و درصدد هستند تامین‌کننده آب، برق و گاز خود باشند.

قالیباف با اشاره به پیشرفت‌های فیزیکی فولادسازان در تامین انرژی، اظهار کرد: فولادسازان در قالب طرح پیشگامان برای توسعه زیرساخت‌های انرژی و استخراج و پالایش گاز به ۱۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری نیاز دارند، ضمن اینکه فولادی‌ها برای انتقال آب و همچنین تولید ۱۲هزار مگاوات برق سرمایه‌گذاری‌های متعددی انجام داده‌اند. به گفته وی، در ابتدای امسال یک نیروگاه بخش خصوصی در استان سمنان به مدار سراسری برق پیوسته است.

در گفت‌وگوی «روزگارمعدن» درباره مزایده‌های معدنی مطرح شد

ذات معدنکاری با تخریب محیط‌زیست همراه است

گروه معدن

وزارت صمت درحالی سرگرم آماده‌سازی مراحل واگذاری ۵ هزار معدن در مزایده است که برخی فعالان حوزه معدن و محیط‌زیست معتقدند باید وزارتخانه پیش از برگزاری مزایده، مجوز محیط‌زیستی محدوده‌ها را دریافت کند.

اما منتقدان سازمان محیط‌زیست هم انگشت اتهام را به‌سوی این مجموعه نشانه گرفته‌اند و علاوه‌بر اعتراض به سختگیری‌های این مجموعه، در اظهاراتی عجیب گفته شده است: «در برخی مناطق حفاظت‌شده که از اتفاق آلودگی‌های زیست‌محیطی نیز دارد، فنس‌کشی انجام شده که باعث گیر افتادن گونه‌های حیات‌وحش در زیستگاهی می‌شود که به طور طبیعی آلوده است». و چنین نتیجه گرفته‌اند که «آلودگی پهنه‌های محیط‌زیست را نباید به گردن معدنکاری انداخت»!

«روزگارمعدن» برای بررسی دیدگاه سازمان محیط‌زیست با تورج فتحی، معاون دفتر حفاظت آب و خاک سازمان محیط‌زیست به گفت‌وگو نشسته است.

◉ منظور از آلودگی محیط‌زیستی در فعالیت معدنکاری چیست؟

وقتی صحبت از آلودگی ناشی از فعالیت معدنی می‌شود، مجموعه‌ای از فعالیت‌های معدنی را مدنظر داریم که شامل تمام دستکاری‌های انسان در طبیعت، با هدف استخراج ماده معدنی، فرآوری و استحصال آن (یا کانه‌آرایی ماده معدنی) به‌منظور تولید محصول اولیه برای عرضه در بازار و امثال آن است.

بنابراین همه آسیب‌هایی که در قالب معدنکاری به محیط‌زیست وارد می‌شود، آلودگی نام دارد.

به‌عبارت دیگر، وقتی معدنکار برای باطله‌برداری ماده معدنی اقدام می‌کند، بیشتر تخریب اتفاق می‌افتد. در این فرآیند لایه‌رویی خاک برداشته و سنگ‌های غیرمعدنی برای دستیابی به ماده معدنی جابه‌جا می‌شود که به آن باطله‌برداری می‌گویند. باطله‌ها در نقطه دیگری تخلیه و دپو می‌شوند که تحت‌تاثیر هوازدگی، محیط‌زیست را آلوده می‌کنند.

بعد از اینکه استخراج انجام شد و ماده معدنی به‌دست آمد، برای فرآوری وارد چرخه‌ای می‌شود که بسته به نوع ماده از خرد و آسیاب کردن شروع می‌شود تا دانه‌بندی کردن (در مورد مصالح دانه‌ای) یا آسیاب کردن و قرار دادن در چرخه شیمیایی (مثل مواد فلزی).

فرآوری معادن فلزی میزان زیادی باطله فرآوری تولید می‌کند. به عنوان مثال، در معدن مس که ۲ درصد عیار معدنی دارد یا معدن طلا که ۲ppm عیار دارد، بین ۹۸ تا ۹۹.۹۹ درصد، باطله تولید می‌شود.

این باطله‌ها، که طی فرآوری ماده معدنی تولید و tailing به آن گفته می‌شود، باید در جایی به نام سدباطله، با رعایت اصول، ضوابط و ملاحظات محیط‌زیستی مدیریت شود تا آلودگی‌های زیست‌محیطی ایجاد نکند.

بنابراین همان‌طور که اشاره شد، وقتی صحبت از آلودگی معدنکاری به‌میان می‌آید، منظور مجموعه‌ای از آسیب‌ها؛ گاه تخریب محیط‌زیستی و گاهی ایجاد آلودگی است.

◉ چگونه می‌توان جلوی این آسیب‌ها را گرفت؟

هیچ معدنی در هیچ جایی از سیاره زمین وجود ندارد که بدون تخریب و آلودگی محیط‌زیستی موردبهره‌برداری قرار گرفته باشد. نمی‌توان هیچ ماده معدنی را یافت که در زمان برداشت آن به محیط‌زیست آسیبی وارد نشود. هر معدنی، حتی یک معدن کوچک‌مقیاس سنگ نمک، باعث تخریب و آلودگی در محیط‌زیست می‌شود. بنابراین، چون بشر ناگزیر از برداشت مواد معدنی است، باید این کار را به‌نحوی مدیریت کند تا آلودگی یا تخریب محیط‌زیست را به‌حداقل ممکن برساند.

عکس: روزگار معدن

> تیمی از محققان، اساتید دانشگاهی و کارشناسان خبره سازمان زمین‌شناسی کشور تشکیل شد که با نظارت سازمان محیط‌زیست، پیش‌نویس ضوابط زیست‌محیطی فعالیت‌های معدنی را تهیه کرد

◉ کشورهای معدن‌خیز بزرگ دنیا چه راهکارهایی را برای حل چالش‌های زیست‌محیطی خود در پیش گرفته‌اند؟

باتوجه به تجربه بیست و چند ساله فعالیت در این حوزه، مهم‌ترین راهکار، برای کنترل آسیب‌های معدنکاری، وضع قوانین و مقررات زیست‌محیطی بازدارنده است، اما متاسفانه در کشور ما به‌شدت مورد بی‌مهری قرار گرفته، به‌ویژه وزارت صمت در برابر وضع مقررات و تعیین استانداردها، ضوابط و معیارهایی برای حفاظت از محیط‌زیست و فعالیت‌های معدنی، مقاومت بسیاری به‌خرج می‌دهد.

در نتیجه این مقاومت‌ها امروزه می‌توان با اطمینان گفت که در برخی موارد، کشور ما فاقد ضوابط کارشناسی و فنی لازم و کافی است که بتواند شرایط زیست‌محیطی فعالیت‌های معدنی را مدیریت کند.

آنچه در حال حاضر در اختیار داریم، ضوابط زیست‌محیطی فعالیت‌های معدنی است که هیات وزیران در سال ۱۳۸۴ آن را به‌تصویب رساند. این ضوابط از نظر محتوایی، شیری بی‌یال و دم و اشکم است که در عمل کارآیی ندارد و لازم است، مورد بازنگری قرار گیرد.

◉ سازمان محیط‌زیست برای جبران این نقیصه چه اقداماتی انجام داده است؟

سازمان باتوجه به مذاکراتی که با وزارت صمت داشته است، پیش‌نویسی را به‌همت پژوهشکده علوم زمین سازمان زمین‌شناسی انجام دادیم. به‌عبارت دیگر، تیمی از محققان، اساتید دانشگاهی و کارشناسان خبره سازمان زمین‌شناسی کشور تشکیل شد که با نظارت سازمان محیط‌زیست پیش‌نویس ضوابط زیست‌محیطی فعالیت‌های معدنی را تهیه کرد.

در این پیش‌نویس همه فعالیت‌های معدنی، انواع روش‌های استخراج مواد و همه محدوده‌ها را مورد بررسی قرار داده و ضابطه‌ای کامل و تمام‌عیار است.

به این ترتیب، پیش‌نویس فوق حاوی دستورالعمل مدونی است که از لحظه‌ای آغاز معدنکاری (یعنی زمانی که متقاضی جواز اکتشاف از وزارت صمت می‌گیرد و فعالیت خود را آغاز می‌کند)، تا زمانی که مجوز بهره‌برداری را دریافت می‌کند، دست به استخراج ماده معدنی می‌زند و نهایتا وارد مرحله بازسازی و احیای بخش‌های تخریب‌شده می‌شود، را در بر می‌گیرد. در حقیقت نکات مربوط به موارد یادشده با جزییات در این پیش‌نویس شرح داده شده است.

در این فرآیند، معدنکار لازم است، بداند که بازسازی معدن فعالیتی نیست که به بعد از اتمام استخراج یا ذخیره ماده معدنی موکول شود. به‌علاوه اینکه، بازسازی یا احیای بخش‌های آسیب‌دیده باید همزمان با شروع فعالیت معدنی باشد و هر سینه‌کاری که در محدوده معدن متروکه شد، باید وارد فاز احیا و بازسازی شود و معدنکار باید سعی کند آن را به شرایط اولیه قبل از معدنکاری برگرداند.

به این ترتیب، ضابطه‌ای که تهیه‌شده از هر حیث کامل است، اما متاسفانه برخی مسئولان وزارت صمت برای تایید آن به‌شدت مقاومت می‌کنند.

◉ آیا این ضوابط سختگیرانه است؟

اصلا این‌طور نیست. اگر بنا باشد که با این دیدگاه ضوابط زیست‌محیطی را بررسی کنیم، آنچه به‌تصویب می‌رسد، کارآیی لازم را نخواهند داشت و چیزی شبیه همین ضوابطی می‌شود که درحال‌حاضر موجود است. سازمان محیط‌زیست برای دستیابی به ضوابطی کارآ و واقع‌بینانه تیمی را از بدنه وزارت صمت (یعنی سازمان زمین‌شناسی) انتخاب کرد که ترکیبی از افراد آکادمیک، دانشگاهی و کارشناسان خبره در حوزه معدن و زمین‌شناسی است.

از آنها خواسته شد براساس اصلاحیه قانون معدن و آیین‌نامه اجرایی مترتب بر آن (که در ماده ۱۱۶ این آیین‌نامه اجرایی آمده است که باید ضوابط زیست‌محیطی فعالیت‌های معدنی تدوین بشود) ضوابطی تدوین کنند که از هر حیث کامل باشد. اعضای این تیم، قوانین، مقررات و استانداردهای حدود ۱۵ کشور، به‌ویژه کشورهایی که هم از نظر معدنی شاخص هستند و هم در زمینه قوانین و مقررات حوزه معدنکاری استانداردهای پیشرویی دارند (مثل چین، روسیه، امریکا، استرالیا، کانادا، سوئد، افریقای‌جنوبی، شیلی و امثال آن) را موردبررسی قرار دادند. بعد برمبنای قانون و آیین‌نامه اجرایی کشور، بومی‌سازی کردیم و از الف تا ی فعالیت معدنی را ضابطه‌مند و پیش‌نویس آن را تدوین کردیم. این پیش‌نویس به وزارت صمت فرستاده شد تا در مورد آن نظر بدهند و در صورت موافقت، در هیات وزیران تصویب و برای اجرا ابلاغ شود.

اما در این مرحله با مانع سختی برخورد کردیم که برخی مسئولان در برابر ادامه روند و ابلاغ و اجرا مقاومت دارند. مخالفان این مصوبه بهانه‌های زیادی برای مقابله با اجرای ضوابط یادشده دارند از جمله اینکه این ضوابط بسیار مفصل است و اگر اجرا شود، هیچ معدنکاری نمی‌تواند معدن خود را فعال نگه دارد و باید تمام هم و غم خود را صرف ترمیم محیط زیستی معدن کند.

◉ تدوین این ضابطه چه مدتی به‌طول انجامید؟

انجام این مطالعه و تدوین پیش‌نویس ضابطه حدود یک سال به‌طول انجامید. جالب است، بدانید برخی از این کشورها، سابقه یک قرن قانون‌گذاری زیست‌محیطی دارند. در حال‌حاضر حدود ۹ ماه است که با مسئولان وزارت صمت در حال مکاتبه هستیم که پای میز مذاکره بنشینند تا این پیش‌نویس، از نظر کارشناسی و فنی بررسی و نهایی شود. اما متاسفانه پاسخ مناسبی به مکاتبات ما داده نمی‌شود و به این ترتیب جلوی رسیدن پیش‌نویس به مرحله بررسی، تصویب و اجرا گرفته می‌شود.

◉ درباره برگزاری مزایده واگذاری ۵ هزار معدن چه نظری دارید؟

باتوجه به اینکه جامعه ما بیدار شده و نسبت به خطرات تخریب محیط‌زیست و آلودگی‌ها آگاهی پیدا کرده است، بنابراین باید مسئولان پا به پای جامعه پیش بیایند و اقداماتی متناسب با بحران‌های زیست‌محیطی انجام دهند. اگر قرار است معدنکاری را توسعه دهیم، باید با تدابیر هوشمندانه با آن مواجه شویم. نمی‌توانیم به مسائل محیط زیستی معدنکاری بی‌توجه باشیم.

معدنکار عوارضی را تحت‌عنوان حقوق دولتی پرداخت می‌کند که بخشی از آن باید به ترمیم محیط‌زیست اختصاص داده شود.

علاوه بر این، معدنکار باید بخشی از فعالیت‌های خود را به احیای محیط‌زیست معدن اختصاص دهد که از زمان طراحی تا پایان معدنکاری را دربرمی‌گیرد.

به‌عنوان مثال، در این ضوابط آمده است که معدنکار باید در مرحله‌ای طراحی معدن، روش استخراج را آگاهانه انتخاب کند تا کمترین اثرات تخریبی را داشته باشد، برای مثال اگر بین روش روباز و زیرزمینی قادر به انتخاب است، از روش زیرزمینی استفاده کند تا تخریب کمتری به بار آورد یا اگر سینه‌کاری متروکه یا اگر جایی راهی ساخته بودند که بعد از مدتی متروکه شد، نسبت به احیا و ایجاد پوشش گیاهی اقدام کند.

خلاصه اینکه در این ضابطه، اقداماتی از این دست پیش‌بینی شده است، اما با این انتقاد از سوی وزارت صمت روبه‌رو شدیم که این ضابطه بسیار سختگیرانه است، در حالی که این ایراد اصلا وارد نیست، زیرا ما تابه‌حال ضابطه‌ای نداشته‌ایم و ملاکی برای مقایسه نداریم، تا بگوییم که سختگیرانه است.

◉ نظرتان درباره مزایده ۵ هزار معدن از سوی وزارت صمت چیست؟

وقتی برای انجام کاری از بیت‌المال هزینه می‌شود، اگر کسی آن را روی میز معطل نگه دارد، علاوه بر اینکه متخلف است، مرتکب گناه هم شده است.

باید مسئولان از نظر اخلاقی متعهد باشند جلوی کاری که با پول مردم انجام گرفته، سنگ‌اندازی نکنند. چرا با بهانه‌های واهی، این اقدام مهم معطل نگاه داشته شده است؟

تاکنون سعی شده تا جای ممکن متناسب‌سازی ضوابط زیست‌محیطی با قوانین داخلی کشور منطبق شود، تا از این پس، آثار تخریبی و آلودگی‌های فعالیت‌های معدنی را کنترل کنیم. در این صورت، وقتی صحبت مزایده ۵ هزار معدن مطرح می‌شود، دیگر جای نگرانی نیست و همه مطمئن هستند که همه موارد در چارچوب ضوابط زیست‌محیطی موجود انجام می‌گیرد.

شکی نیست که ذات معدنکاری با تخریب محیط‌زیست همراه است. فعالیت معدنی، چشم‌انداز را تخریب و منابع آب و خاک را آلوده می‌کند، توپوگرافی منطقه را به هم می‌زند، به پوشش گیاهی خسارت وارد می‌کند، فلور خاک منطقه را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد و اثرات زیست‌محیطی مستقیم و غیرمستقیم بر منطقه خواهد داشت. از طرف دیگر، چون فعالیت معدنی خواه‌ناخواه ناگزیر از تخریب در معدن است، باید با اجرای ضوابط زیست‌محیطی دقیق، تلاش کنیم که حداقل آسیب به محیط‌زیست وارد شود و تا حدی خسارت‌ها و آلودگی‌های ناشی از فعالیت معدنی کم شود.

همکاری‌های معدنی، مولفه رشد پایدار اقتصادی در اکو است

معاون دبیرکل اکو مستقر در ایران گفت: همکاری در حوزه مواد معدنی، مولفه راهبردی اکو در زمینه رشد پایدار اقتصادی اعضای این سازمان است.

به گزارش ایرنا، روابط‌عمومی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، حسین بیچکلی (Huseyin Avni Bicakli)، در مراسم گشایش هشتمین نشست گروه کارشناسان معدنی کشورهای عضو اکو در اصفهان گفت: این همکارها، حوزه اکو را برای سرمایه‌گذاری در عرصه مواد معدنی، رشد بخش مواد معدنی و گسترش روابط تجاری توانمندتر خواهد ساخت.

وی افزود: دبیرخانه اکو متعهد به اتخاذ اقدامات عملگرایانه ضروری برای اجرای اقدامات پیشنهادی است و در این راستا از هیچ تلاشی برای آماده‌سازی زمینه‌های مناسب همکاری‌های منطقه‌ای دریغ نخواهد کرد.

وی با قدردانی از سازمان زمین‌شناسی ایران (GSI) برای میزبانی هشتمین نشست گروه کارشناسان معدنی اکو پس از یک وقفه ۵ ساله گفت: تلاش‌های متعهدانه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی ایران به‌منظور افزایش همکاری‌های منطقه‌ای در زمینه مواد معدنی در میان کشورهای عضو را ارج می‌نهیم و از طرف کلیه شرکت‌کنندگان نیز قدردانی خود را از مهمان‌نوازی گرم

طرف ایرانی بیان می‌کنیم. معاون دبیرکل اکو مستقر در ایران اظهار کرد: براساس شواهد حاصل از اکتشاف منابع معدنی در گذشته و تولیدات فعلی، بخش مواد معدنی یکی از بسترهای عمده اقتصادی کشورهای عضو است به خصوص آنکه بسیاری از آنها غنی از منابع معدنی هستند.

وی اضافه کرد: تقاضا برای مواد معدنی درون اکو و در دیگر اقتصادهای دنیا درحال افزایش است به ویژه اینکه که دوره پس از کرونا اکنون آغاز شده است و توقع می‌رود تا رشد استفاده از مواد معدنی در اقتصادهای درحال توسعه در میان‌مدت و بلندمدت نیز ادامه یابد. بیچکلی خاطرنشان کرد: الگوهای تقاضای معدنی به تغییر خود ادامه خواهد داد و در حالی که درخواست برای مواد معدنی مورد استفاده در صنایع سنتی و کاربران نهایی به رشد خود ادامه خواهد داد، تحت‌الشعاع مصرف، ساخت‌و ساز، تولید و کشاورزی، تقاضاهای جدیدی نیز درحال تکوین است.

معاون دبیرکل اکو مستقر در ایران ادامه داد: این امر با تکیه بر انتشار کمتر آلاینده‌ها، انرژی‌های تجدیدپذیر و ذخیره انرژی، برقی شدن حمل‌ونقل، فناوری‌های دیجیتال و چهارمین انقلاب صنعتی، تقاضای رو به رشد برای مواد معدنی حیاتی و تقاضای فزون‌یافته برای مواد معدنی سنتی مانند مس، نیکل، آلومینیوم و قلع به مثابه بزرگ‌ترین تغییر در بازارهای مواد معدنی برای چندین دهه به شمار می‌آرود.

بیچکلی خاطرنشان کرد: شیوه‌های پیش‌رو ازجمله منبع‌یابی معتبر، نیاز به امنیت عرضه مواد معدنی و حرکت به سمت کاهش انتشار آلاینده‌ها از زنجیره‌های تامین مواد معدنی، کاهش اثرات و خطرات زیست‌محیطی و ضرورت دستیابی به مجوزهای اجتماعی برای فعالیت در جوامع میزبان نیز درحال تکامل شتابان است.

وی با بیان اینکه بسیاری از معیارها در زمینه مواد معدنی و سازمان‌های معدنی در جای دیگر تعیین شده است، تصریح کرد: این امر فرصتی را پیش‌روی سازمان اکو برای نهایت استفاده بردن از شیوه‌های جاری در جهان و انطباق آنها با شرایط منطقه‌ای فراهم می‌کند.

به گفته وی، تصویب شیوه‌های پیش‌رو باید با ظرفیت‌سازی در سراسر سازمان‌های ذینفع مواد معدنی فعال شود تا این اطمینان به دست آید تا موسسات و افراد برای ایفای نقش خود در زمینه هدایت و راهبری موثر مواد معدنی مجهز شوند. وی با بیان اینکه دبیرخانه اکو متعهد به اتخاذ اقدامات عملگرایانه لازم برای اقدامات پیشنهادی مشخص شما باشد، یادآور شد: در همین راستا از هیچ تلاش و سیاستی برای آماده‌سازی زمینه‌های مناسب برای همکاری‌های منطقه‌ای شما دریغ نخواهیم کرد.

معاون دبیرکل اکو مستقر در ایران ابراز اطمینان کرد که حاصل نشست اصفهان ارائه توصیه‌های خروجی اساسی و ایده‌های جدید معرف راهبرد یا نقشه‌راه برای اقدامات آتی و تحریک فعالیت‌های مناسب سازمان اکو باشد.

هشتمین اجلاس کارشناسان معدنی کشورهای عضو اکو (سازمان همکاری اقتصادی)، به میزبانی سازمان زمین‌شناسی و با حمایت اتاق بازرگانی اصفهان درباره ملاحظات زمین‌شناسی و در راستای همکاری‌های معدنی و اکتشاف معادن بین کشورهای عضو آغاز شد.

یادداشت

فعالیت‌ها در چارچوب قانون و استاندارد باشد

مسعود کیانی
رئیس انجمن گوهرسنگ ایران

چه نهاد یا ارگانی مسئول سر و سامان دادن به آموزش در حوزه گوهرسنگ و جلوگیری از مشکلات ناشی از آموزش‌های غیرمجاز است؟

ما به‌عنوان انجمن گوهرسنگ پیگیر این موضوع هستیم که جلوی این افراد را بگیریم، زیرا این آموزش‌ها غیرمجاز، غیرقانونی و غیراستاندارد است.

اما مسئولیت اصلی برعهده سازمان فنی و حرفه‌ای است که متولی آموزش حرفه و مهارت در کشور به شمار می‌رود. کارشناسان این سازمان باید به این حوزه ورود کنند و جلوی مشکلات فعالیت‌های غیرقانونی در این حوزه را بگیرند، اما با کمال تاسف این موضوع چنانکه باید و شاید پیگیری نمی‌شود، چون این سازمان از یک‌سو، نیروی کافی برای بازرسی ندارد و از سوی دیگر، ورود به این حوزه چه از نظر مادی و چه معنوی برای آنها هزینه‌هایی دربرخواهد داشت.

بارها از متولیان این سازمان درخواست کرده‌ایم که با این آموزشگاه‌ها برخورد کنند، اما پاسخ همواره این بوده که اشتغال به‌خطر می‌افتد، درحالی که این اشتغال مخرب و غیرقانونی است.

اگر موسسه‌ای بخواهد در این حوزه به شکل قانونی فعالیت کند، باید از سازمان فنی و حرفه‌ای مجوز فعالیت دریافت کند و تنها در این صورت است که می‌تواند در قالب آموزشگاه آزاد، دوره‌های آموزشی برگزار کند. علاوه‌بر این، سازمان میراث فرهنگی هم می‌تواند اقدام به برگزاری دوره‌های آموزشی کند و دانشگاه‌ها و مراکز علمی و پژوهشی کشور هم می‌توانند این آموزش‌ها را در اختیار متقاضیان قرار دهند. بنابراین، تنها این ۳ نهاد هستند که می‌توانند به‌شکل قانونی اقدام به آموزش متقاضیان کنند. تعداد آموزشگاه‌هایی که غیرمجاز فعالیت می‌کنند، روز به روز بیشتر می‌شود و متاسفانه سطح کیفی و کمی پایینی هم دارند.

حال باید به این سوال پاسخ داد که چرا ما از آموزش‌های غیرمجاز و غیراستاندارد گله‌مند هستیم؟ ما، به‌عنوان انجمن صنفی گوهرسنگ ایران، با آموزشگاه‌ها که دشمنی نداریم! آنچه برای ما اهمیت دارد، این است که فعالیت‌ها در چارچوب قانون و استاندارد باشد.

دلیل آن هم روشن است. کسی که آموزش می‌بیند، کالایی تولید می‌کند که در اینجا گوهرسنگ است و اگر مهارت کافی برای انجام کار نداشته باشد، هم به ماده خام صدمه می‌زند و هم نمی‌تواند برای محصول تولیدشده بازاری پیدا کند. علاوه بر این، خودش هم نمی‌تواند کاری برای خود دست و پا کند و هزینه‌هایی که تا رسیدن به این مقطع صرف می‌شود، هرگز بازگشتی نخواهد داشت و به این ترتیب کل چرخه و زنجیره به‌هم می‌ریزد. اگر آموزش مجاز و در چارچوبی حرفه‌ای باشد، هنرآموز مهارت کسب خواهد کرد و در ازای آن مدرک معتبر و استانداردی به‌دست می‌آورد تا بتواند در بازار شغلی پیدا کند و سنگ خامی که در اختیار آنها قرار می‌گیرد، هدر نرود. در حال حاضر در خراسان‌جنوبی، مردم کانسارها و ذخایر عقیق را به‌صورت غیرمجاز استخراج می‌کنند و تولیدات غیر استانداری هم دارند، اما در نهایت می‌بینیم ده‌ها کیلو عقیق تراش خورده است و متاسفانه هیچ کیفیتی ندارد. در بازار فیروزه هم عرف شده که اتباع خارجی که بیشتر در خراسان هستند، به‌شکل کیلویی گوهرسنگ‌ها را تراش می‌دهند. البته درست است که در تراش فیروزه باید وزن حفظ شود، اما نه به هر شکل و ابعادی. نتیجه این سبک کار این است که در نهایت این ماده ارزشمند باید دوباره برش داده شود و تراش بخورد. از سوی دیگر آموزش کانی‌شناسی هم که در بعضی آموزشگاه‌ها با عنوان گوهرشناسی ارائه می‌شود، هم غیرمجاز و هم غیراستاندارد است. در نهایت افرادی وارد بازار می‌شوند که در واقع نمی‌دانند گوهرشناسی چیست. در نتیجه، چند معضل پیش می‌آید. اول اینکه اگر این افراد وارد بازار کسب و کار شوند، چه‌بسا سنگ‌های اشتباهی خرید و فروش کنند و در تجارت خود با مشکل روبه‌رو شوند. آسیب بزرگ‌تر این است که گروهی از این افراد آزمایشگاه‌های غیرمجاز گوهرشناسی دائر می‌کنند که شناسنامه‌هایی غیرمعتبر صادر می‌کند.

به‌عنوان مثال، می‌توانم به موردی اشاره کنم که یکی از این افراد که به‌جای گوهرشناسی، آموزش کانی‌شناسی دیده بود، با کمال تاسف برای رزین اپوکسی ۴۰ کیلویی، شناسنامه‌ای با عنوان کهربای ایران صادر کرده است.

روی خط خبر

افتتاح کارخانه سیمان تیس چابهار

کارخانه سیمان تیس به عنوان سومین کارخانه تولید سیمان در سیستان و بلوچستان با حضور محمد مخبر معاون اول رئیس‌جمهوری در شهرستان راسک افتتاح شد.

به گزارش سیمان خبر، این کارخانه در زمینی به مساحت ۶۰ هکتار و در منطقه لاشار کاهی از توابع شهرستان راسک سیستان و بلوچستان ساخته شده که سالانه یک میلیون تن سیمان در این کارخانه تولید می‌شود.

این کارخانه ظرفیت تولید روزانه ۳ هزار و ۳۰۰تن سیمان خاکستری را دارد که با بهره‌برداری از این کارخانه ۳۰۰ نفر به صورت مستقیم و ۱۵۰۰ نفر به صورت غیرمستقیم مشغول بکار شدند.

سیمان تولیدی این کارخانه از نوع سیمان خاکستری تیپ یک، ۲ و ۵ است که علاوه‌بر تامین سیمان منطقه به کشورهای حاشیه خلیج‌فارس، پاکستان و چندین کشور آفریقایی صادر خواهد شد.

به گفته فرماندار راسک، راه‌اندازی کارخانه سیمان سرباز به افزایش اشتغال و تولید منطقه کمک قابل‌توجهی می‌کند.

سلیم کدخدا اظهار کرد: تولیدات این کارخانه سیمان علاوه‌بر تامین نیاز داخل استان به کشورها و استان‌های همجوار صادر می‌شود و در ایجاد اشتغال برای صدها جوان و متخصص بومی نیز نقش به سزایی خواهد داشت.

وی بیان کرد: با توجه به نزدیکی کارخانه سیمان با مرز کشور پاکستان و دریای مکران فرصت خوبی برای صادرات و به دست گرفتن بازارهای داخلی و خارجی است.

فرماندار راسک گفت: با توجه به موقعیت ممتاز کارخانه در حد فاصل مرزهای شرقی (پاکستان) و مرزهای آبی جنوبی (حاشیه اقیانوس هند و جنوب خلیج‌فارس) از یک طرف و ظرفیت عظیم معدنی آن از سوی دیگر نقش و تاثیر تولیدات آن در تقویت جایگاه اقتصادی افزایش سرانه تولید استان چشمگیر خواهد بود.

کارخانه سیمان تیس در شهرستان راسک واقع در جنوب سیستان و بلوچستان قرار دارد.

دبیر جدید انجمن سیمان کشور معرفی شد

جلسه معارفه دبیر انجمن سیمان در ساختمان این انجمن برگزار شد و علی‌اکبر الوندیان به عنوان دبیر جدید انجمن سیمان کشور انتخاب شد.

به گزارش سیمان خبر، در این جلسه حمید فرمانی، رئیس هیات‌مدیره انجمن سیمان ضمن تشکر و قدردانی از زحمات عبدالرضا شیخان دبیر سابق این انجمن، علی‌اکبر الوندیان را به این سمت منصوب کرد.

فرمانی در جلسه تکریم و معارفه با تاکید بر اینکه صنعت سیمان درحال‌حاضر به دلیل برخی ناملایمات از قبیل قیمت‌گذاری دستوری روبه افول است، گفت: صنعت سیمان از نسبت یک به هفت در مقابل فولاد در اوایل سال گذشته به نسبت یک به شصت و پنج سقوط کرد و درحال‌حاضر نسبت یک به بیست را از آن خود کرده است.

رئیس هیات مدیره انجمن سیمان ادامه داد: اولویت اصلی من و همکارانم به دست آوردن جایگاه اصلی سیمان به عنوان کالای اصلی است.

فرمانی تصریح کرد: شاغلان این صنعت با توجه به شرایط پیچیده و طاقت‌فرسای کاری چه از نظر موقعیت جغرافیایی کارخانه‌ها و چه از نظر درآمد شرایط نابسامانی را تجربه می‌کنند و امید است با اصلاح برخی ساختارهای گذشته این صنعت بتواند توانمندی‌های متخصصان خود را به منصه ظهور بگذارد.

علی‌اکبر الوندیان ضمن تشکر از توضیحات رئیس هیات مدیره انجمن سیمان گفت: امیدواریم بتوانیم قدم مثبتی در جهت ارتقا صنعت سیمان که در سال‌های گذشته مغفول واقع شده است برداریم. الوندیان در رشته مهندسی مکانیک و مدیریت ارشد مالی(MBA) تحصیل و از فعالان شناخته شده صنعت سیمان است. وی پیش از این در بخش‌های مختلف این صنعت مشغول به فعالیت بوده که برخی از آنها شامل قائم‌مقامی مدیرعامل سیمان آبیک، مدیریت کارخانه سیمان کردستان، ریاست هیات‌مدیره سیمان بهبهان، ریاست هیات‌مدیره سیمان فارس و ریاست هیات‌مدیره سیمان زنجان می‌شود.

بحران گاز بازهم گریبان سیمان و فولاد را گرفت

امنیت انرژی صنـــــایع در خطر

هشدارهایی به صنایع سیمانی کشور درباره محدودیت در تامین انرژی داده شده است. در شرایطی، از مازوت به‌عنوان سوخت جایگزین این صنعت استفاده می‌شود که این سوخت جایگزین، هزینه‌های قابل‌توجهی را به فعالان صنعتی تحمیل می‌کند و عملا فرآیند تولید آنها را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد

مرضیه احقاقی

ایران سومین تولیدکننده گاز طبیعی در جهان است، با این وجود، روند رو به رشد مصرف گاز در کشور و همزمان افت فشار مخازن گازی میدان پارس جنوبی در آینده نزدیک، تامین انرژی را در کشور تهدید می‌کند.

این محدودیت در سال‌های اخیر به‌شدت افزایش یافته تا جایی‌که در سال ۱۳۹۸ حدود ۱۲ میلیارد لیتر گازوئیل و نفت کوره با ارزش بیش از ۵ میلیارد دلار برای جبران کمبود گاز توسط نیروگاه‌ها سوزانده شده است.

انتظار می‌رود این محدودیت در سال جاری نیز تداوم داشته باشد. تداوم بی‌توجهی به توسعه زیرساخت‌های انرژی در کشور، آسیب‌های غیرقابل جبرانی را به صنایع تحمیل می‌کند. صنایع فولاد و سیمان جزو صنایع پرمصرف گاز در کشور هستند. از هفته گذشته هشدارهایی به صنایع سیمانی کشور درباره محدودیت در تامین انرژی داده شده است.

در چنین شرایطی از مازوت به‌عنوان سوخت جایگزین این صنعت استفاده می‌شود. با این وجود، جایگزینی گاز با مازوت، هزینه‌های قابل‌توجهی را به فعالان صنعتی تحمیل می‌کند و عملا فرآیند تولید آنها را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد.

این محدودیت‌ها هنوز برای واحدهای فولادی کشور آغاز نشده، با این وجود، وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌دنبال آن است تا در تعامل با صنعتگران، راهکارهای تامین حداکثری انرژی فولادسازان را تدوین کند.

با این وجود نباید به اثربخشی این اقدامات در کوتاه‌مدت امید داشت؛ بنابراین در شرایطی که زمستان امسال سرد باشد، محدودیت‌های گاز عملکرد صنعتگران را بسیار جدی تحت‌تاثیر منفی قرار خواهند داد.

بی‌توجهی به مدیریت مصرف و تقاضا

براساس گزارش اوپک تا پایان سال ۲۰۲۱ میلادی، ایران حدود ۱۶ درصد از ذخایر اثبات‌شده گاز طبیعی در جهان را در اختیار دارد.

ظرفیت‌های قابل‌توجهی گاز در کشور موجب شده در حال‌حاضر ۷۵ درصد از سبد انرژی کشور به گاز طبیعی اختصاص یابد و این منبع انرژی به‌عنوان یکی از محورهای اساسی در برنامه‌ریزی توسعه و پیشرفت کشور موردتوجه قرار گرفته است.

بدین‌ترتیب در ۲ دهه گذشته عرضه گاز طبیعی به‌منظور تامین نیاز انرژی کشور به‌طور متوسط سالانه ۷ درصد افزایش یافته، اما همزمان برنامه‌ریزی دقیقی برای مهار رشد افسارگسیخته تقاضا و مصرف گاز طبیعی در بخش‌های مختلف کشور انجام نشده؛ درنتیجه یکی از بزرگ‌ترین دارندگان ذخایر گازی جهان با چالش‌های جدی در تامین این انرژی روبه‌رو شده است.

این محدودیت عملا فرآیند تولید را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد و فشار جدیدی را به صنعت و اقتصاد کشور تحمیل می‌کند.

مازوت، جایگزین آلوده و گران

حسین چهرگانی، فعال صنعت سیمان در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» و در ارزیابی تامین سوخت صنایع سیمانی کشور در ماه‌های سرد سال، گفت: گاز به‌عنوان سوخت اصلی صنعت سیمان کشور مورداستفاده قرار می‌گیرد. واحدهای تولیدی صنعت سیمان از سال‌ها پیش خطوط تولید خود را براساس مصرف گاز طبیعی احداث کرده‌اند و این اقدام با توجه به ذخایر قابل‌توجه گاز در کشور و همچنین پاک بودن این سوخت، به کارخانه‌های سیمان الزام و اجرایی شده است. با این وجود در طول سال‌های گذشته به توسعه زیرساخت‌های انرژی در کشور توجه کافی نشده؛ درنتیجه با توسعه صنعتی و افزایش جمعیت و همگام با رشد مصرف انرژی در کشور، شاهد محدودیت‌هایی برای صنایع به‌ویژه تولیدکنندگان سیمان در تامین گاز بوده‌ایم.

وی افزود: هفته گذشته محدودیت‌هایی درباره تامین گاز صنایع سیمان به این واحدها ابلاغ شده است. البته هنوز میزان این محدودیت‌ها و اینکه تا چه تاریخی ادامه خواهد داشت، از سوی متولیان امر مشخص نیست. با این وجود، طبق شواهد قطع گاز صنایع سیمان در ماه‌های سرد سال، قطعی به‌نظر می‌رسد.

این فعال صنعت سیمان در پاسخ به سوالی مبنی بر جایگزینی گاز با مازوت گفت: قطع گاز برای واحدهای سیمانی کشور به‌شدت هزینه‌ساز و آسیب‌زننده شده، چراکه گاز به‌عنوان سوخت اصلی صنایع سیمان کشور مورداستفاده قرار می‌گیرد؛ بنابراین ایجاد هر نوع محدودیتی در تامین گاز واحدهای سیمانی کشور، خسارت‌هایی را به این صنعت تحمیل می‌کند. صنایع خود را برای مصرف یک سوخت با مشخصات و ویژگی‌های معینی، تطبیق داده‌اند. هر تغییری در این ترکیب به تمهیداتی نیاز دارد و عملا فشاری را به صنایع تحمیل می‌کند.

چهرگانی افزود: در همین حال باید تاکید کرد که جایگزینی مازوت به‌جای گاز، به تجهیزاتی نیاز دارد. چنانچه قرار باشد از آبان تا اسفند، تامین سوخت صنایع سیمانی کشور با محدودیت روبه‌رو شود، قطعا مشکلاتی پیش می‌آید. مخازن سوخت اضطراری صنعت سیمان جوابگوی تامین سوخت جایگزین برای مدت طولانی نیست. معمولا این مخازن می‌توانند بین ۱۵ روز تا یک ماه نیاز صنایع سیمان به سوخت را تامین کنند. ضمن اینکه آنالیز مازوتی که به‌عنوان سوخت جایگزین در سال‌های اخیر در اختیار صنایع سیمانی کشور قرار گرفته، بسیار متغیر و در مواردی با آلایندگی قابل‌توجهی همراه بوده است. همین موضوع نیز به تجهیزات صنایع سیمان کشور آسیب‌هایی را وارد کرده است. در چنین شرایطی، مصرف انرژی در واحدهای سیمانی به‌شدت افزایش می‌یابد.

وی گفت: در شرایطی که محدودیت در تامین گاز صنعت سیمان ایجاد می‌شود، مجوز استفاده از مازوت به‌عنوان سوخت جایگزین برای این واحدها زیر نظر شرکت پخش فرآورده‌های نفتی صادر می‌شود. با این وجود، تامین مازوت نیز با چالش‌های متعددی روبه‌رو است. در واقع سیاست‌های شرکت پخش و پالایش فرآورده‌های نفتی به‌عنوان متولی تامین سوخت جایگزین مازوت برای صنایع، چالش‌هایی را برای واحدهای سیمانی کشور ایجاد می‌کند.

چهرگانی افزود: تولیدکنندگان پس از مصرف گاز به‌عنوان سوخت، هزینه آن را پرداخت می‌کنند، اما در شرایطی که به اجبار مازوت با گاز جایگزین می‌شود، تولیدکنندگان موظف به پرداخت هزینه سوخت از همان زمان خرید سوخت به‌صورت پیش‌پرداخت هستند. علاوه بر این، از صنایع انتظار دارند از تابستان اقدام به خرید مازوت و ذخیره‌سازی آن کنند؛ درنتیجه فشار مضاعفی از نظر نقدینگی به صنعت سیمان کشور تحمیل می‌شود. این موضوع با توجه به کمبود نقدینگی واحدهای سیمانی کشور، عموما از استطاعت آنها خارج است. علاوه بر آن، مبالغ دریافتی که معادل گاز طبیعی است، علی‌الحساب تلقی شده و در زمان مصرف، مابه‌التفاوت آن مطالبه می‌شود.

این فعال صنعت سیمان درباره چالش‌های حمل مازوت گفت: حمل مازوت به‌عنوان سوخت جایگزین صنایع سیمان کشور با دشواری‌های متعددی روبه‌رو است. هزینه حمل مازوت به‌مراتب بیشتر از هزینه خرید این سوخت است و درنتیجه با توجه به جایگزینی سوخت، هزینه قابل‌توجهی به صنایع تحمیل می‌شود و هزینه تولید آنها افزایش قابل‌ملاحظه‌ای خواهد یافت.

به‌عنوان مثال، سال گذشته مازوت با بهای ۳۰۰ تومان برای هر لیتر در اختیار صنعتگران سیمان کشور قرار گرفت. با این وجود، حمل آن به سیمان پیوند گلستان ۵۶۰ تومان هزینه در بر داشت. مشکل یادشده امسال نیز وجود خواهد داشت و شاهد تحمیل هزینه قابل‌توجهی بابت بهای حمل‌ونقل به صنایع سیمان کشور خواهیم بود.

در ادامه باید خاطرنشان کرد شرکت پخش و پالایش فرآورده‌های نفتی، مازوت را با دریافت هزینه‌های قابل‌توجه و تضامین بانکی در اختیار صنعتگران قرار می‌دهد. در این میان، بسیاری از صنایع توان ارائه چنین تضامینی را ندارند و عملا با مشکلات متعددی روبه‌رو می‌شوند. این در حالی است که صنعتگران به‌دنبال قاچاق سوخت نیستند و چنین سختگیری‌هایی عملا بی‌معنی است. علاوه بر این، ناهماهنگی قابل‌توجهی میان اداره گاز و شرکت پخش و پالایش فرآورده‌های نفتی وجود دارد که درنتیجه آن، صنعتگران سیمانی کشور متضرر می‌شوند.

وی در ادامه و در تشریح مشکلات صنعت سیمان در استفاده از مازوت افزود: استفاده از مازوت برای صنایع سیمان با الزام دولت و در جهت حمایت از مدیریت تامین گاز برای مصارف مردمی در ماه‌های سرد سال انجام شده؛ بنابراین شایسته است روند تحویل مازوت به کارخانه‌های سیمان سهل‌تر باشد. در حالی‌که انواع تضامین، تعهدات و... را برای این صنعت لحاظ می‌کنند. این در حالی است که مدیریت مصرف با پلمب مخازن توسط خود شرکت پخش فرآورده‌های نفتی انجام می‌شود.

علاوه بر این، هزینه مصرف مازوت با روش فعلی بیش از ۳ برابر گاز برآورد می‌شود؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود هزینه حمل از سوی دولت تامین و قیمت مصرف مازوت برای صنایع به هزینه مصرف گاز نزدیک شود و کارخانه‌های سیمان در همکاری با دولت، با متحمل شدن هزینه‌های مازاد، نقره‌داغ نشوند.

چهرگانی در ادامه پیشنهاد داد خرید مازوت همانند گاز به‌صورت اعتباری انجام شود. در ادامه کیفیت مازوت تحویلی با آلودگی در مرحله تحویل یا حمل مناسب نیست و برای این موضوع، تمهیدات ویژه‌ای اتخاذ شود تا آلودگی‌های آن ضمن صدمه به تولید، سربار صنعت سیمان نشود. مثالی از این تمهیدات فعال کردن GPS کامیون‌های حمل مازوت است تا متخلفان احتمالی به‌خوبی ردیابی شوند.

در پایان پیشنهاد می‌شود کارخانه‌های سیمان واقع در نقاط دورتر از مراکز تامین مازوت از اولویت تامین گاز برخوردار باشند تا با توجه به محدودیت ناوگان حمل مازوت امکان ادامه تولید نسبی داشته باشند. علاوه بر این، برنامه‌ریزی لازم در زمینه زمان‌بندی قطع گاز و مساعدت‌های ممکن با اولویت کارخانه‌های دورتر انجام شود.

تعامل برای کاهش خسارات

رضا شهرستانی، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» اظهار کرد: صنعت فولاد در ایران بر پایه بهره‌مندی از ذخایر غنی انرژی و معدنی احداث شده است.

دسترسی به ذخایر فراوان انرژی موجب‌شده این زنجیره در کشور ما بر پایه بهره‌مندی از این ذخایر توسعه یابد. بیشترین سهم مصرف گاز در زنجیره فولاد به تولید آهن اسفنجی اختصاص دارد. با این وجود باید تاکید کرد توقف تولید در واحدهای تولیدکننده آهن اسفنجی عملا فرآیند تولید را در کل این زنجیره تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد.

شهرستانی گفت: هنوز محدودیتی از سوی شرکت گاز بر صنایع فولادی کشور اعمال نشده، با این وجود وزارت صنعت، معدن و تجارت با توجه به پیش‌بینی محدودیت‌های انرژی در کشور که در ماه‌های سرد سال ایجاد می‌شود، به‌دنبال مدیریت این شرایط است.

بر همین اساس نیز از فعالان صنعت فولاد کشور درخواست کرده پیشنهادات خود را برای مدیریت این شرایط ارائه دهند.

چنانچه پیشنهادات مطرح‌شده از سوی فعالان صنعت فولاد موردتوجه سیاست‌گذاران قرار گیرد، انتظار می‌رود بخشی از این مشکلات برطرف و حداقل نیمی از گاز موردنیاز فولادسازان کشور در ماه‌های سرد سال تامین شود.

وی افزود: بخش عمده‌ای از گاز مصرفی کشور به بخش خانگی تعلق دارد و چنانچه الگویی از مصرف گاز در مناطق مختلف کشور با توجه به موقعیت جغرافیایی تدوین شود، امکان مدیریت مصارف گاز نیز وجود خواهد داشت. بدین‌ترتیب با تشویق مصرف‌کنندگان به کاهش مصرف گاز، امکان صرفه‌جویی گاز و تامین نیاز صنایع فراهم خواهد شد.

این طرح از یک‌سو به نفع مصرف‌کنندگان کم‌مصرف گاز خواهد بود و از سوی دیگر، امکان تداوم تولید را در صنایع گوناگون فراهم می‌شود. این فعال صنعت فولاد گفت: محدودیت گاز در سال گذشته، تولید در حلقه آهن اسفنجی را به‌شدت محدود و زمینه رشد قابل‌توجه بهای آهن اسفنجی را در کشور فراهم کرد. در ادامه زیان حاصل از این کمبود به کل زنجیره تعمیم داده شد. چنانچه این محدودیت در سال جاری ادامه داشته باشد، بسیاری از صنایع از تداوم فعالیت باز می‌مانند و عملا در آستانه توقف تولید قرار می‌گیرند.

شهرستانی گفت: بی‌توجهی به توسعه زیرساخت‌های انرژی در کشور، آسیب‌هایی غیرقابل جبرانی را به تولید و تولیدکننده تحمیل می‌کند.

بدین‌ترتیب عملا موقعیت‌های شغلی ایجادشده در صنعت از دست می‌رود و صنعت و اقتصاد کشور، آسیب‌های جدی را متحمل می‌شود. بدین‌ترتیب باید در شرایط پیش‌رو تجدیدنظر کرد.

سخن پایانی

سوخت ارزان، یکی از مشوق‌های اصلی توسعه صنعتی کشور در سال‌های گذشته بوده است. بسیاری از صنایع پرمصرف در این سال‌ها بر پایه بهره‌مندی از سوخت ارزان احداث شده و توسعه یافته‌اند. با این وجود، همین سوخت ارزان در طول سال‌های گذشته مانع بهره‌وری کافی مصرف انرژی در صنایع شده است. علاوه بر این، با فروش ارزان انرژی، عملا شرایط مناسب برای توسعه و بازسازی زیرساخت انرژی در کشور مهیا نشده است. این محدودیت در ادامه گریبان صنعتگران را هم می‌گیرد و فرآیند تولید آنها را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد. برای مقابله با شرایط یادشده، اصلاح الگوی مصرف در حوزه‌های گوناگون و ارتقای سرمایه‌گذاری در بخش انرژی ضروری به‌نظر می‌رسد.

چرا ۴۷۵ میلیون دلار زغال‌سنگ وارد کشور شد؟

دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران گفت: در شرایط ارزی فعلی کشور که دچار تنگنای ارزی هستیم در ۶ ماهه نخست امسال، ۴۷۵ میلیون دلار زغال‌سنگ، کک و مشتقات زغال‌سنگ وارد کشور شده است.

به گزارش تسنیم، سعید صمدی با بیان اینکه به جز ۱۰معدن بزرگ که می‌شود به شکل کارخانه‌ای آنها را واگذار کرد بقیه معادن براساس قانون اصل ۴۴، باید به بخش خصوصی واگذار شود، گفت: اگر معدن به بخش خصوصی حرفه‌ای که صلاحیت فنی دارد واگذار شود چون خود را مالک معدن می‌داند انگیزه‌اش برای تولید و بهره‌برداری بیشتر می‌شود زیرا می‌داند مثلا ۳۰ سال می‌تواند روی معدنکار کند.

وی اضافه کرد: البته ممکن است تولید بعضی از معادن یا سرمایه‌گذاری بعضی از معادن جدید، اقتصادی نباشد یا در اقتصادی بودن آن تردیدی وجود داشته باشد در این مرحله است که دولت باید به سازمان‌های توسعه‌ای اجازه دهد با مشارکت بخش خصوصی، فعالیت کند. به گفته دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران، معدن زغال‌سنگ، معدنی است که دوره تجهیزش ۵ تا ۶ سال است آیا کسی در این معدن سرمایه‌گذاری می‌کند اگر معدن مال خودش نباشد؟

وی افزود: وقتی واگذاری‌ها به این روش باشد؛ طبیعتا یکسری از معدن‌داران واقعی و حرفه‌ای وارد این حوزه نمی‌شوند و اتفاقی که می‌افتد بلاتکلیف ماندن ۳میلیون و ۳۵۰هزار تن ظرفیت تولید زغال‌سنگ است و طرح‌هایی که قرار بوده با این شیوه به بهره‌برداری برسد ۱۰ تا ۱۵درصد پیشرفت داشته و عمدتا به صورت متوقف و نیمه متوقف بمانند که ضرر بزرگی به کشور است.

صمدی ادامه داد: البته باید این را هم بگویم در شرایط ارزی فعلی کشور که دچار تنگنای ارزی هستیم در ۶ماهه نخست امسال، ۴۷۵ میلیون دلار زغال‌سنگ، کک و مشتقات زغال‌سنگ وارد کرده‌ایم درحالی که ۱۴ میلیارد تن ذخیره زمین‌شناسی زغال‌سنگ در کشور وجود دارد این همه طرح زغال‌سنگ داریم اما اینها به دلیل اینکه به بهره‌برداری نرسیده است عملا موجب شد ما تبدیل به یک واردکننده بزرگ زغال‌سنگ شویم.

۵ هزار و ۵۰۰ معدن دارای پروانه بهره‌برداری

دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران با بیان اینکه ۱۲ هزار معدن در کشور وجود دارد که ۶ هزار آن فعال است گفت: از این ۶ هزار معدن، حدود ۵ هزار و ۵۰۰ معدن پروانه بهره‌برداری دارد و در مالکیت افراد است به جز ۱۰معدن بزرگ کشور؛ پروانه بهره‌برداری بقیه معادن می‌تواند به نام شخص یا شرکت و به نام بخش خصوصی باشد این است که انگیزه ایجاد می‌کند.

دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران گفت: سود، ارتباط مستقیم با سرمایه‌گذاری دارد، حتی بعضی از این واگذاری‌ها در حد کارخانه است که کارخانه را واگذار کردند، وقتی طبق اصل ۴۴ فولاد مبارکه را با آن عظمت خصوصی‌سازی کردیم اما اینجا یک کارخانه‌ای که ۳۰ یا ۴۰نفر در آنجا کار می‌کنند به اجاره دادیم که بعد از ۱۵سال از آن کارخانه چیزی نمی‌ماند زیرا تنها بحث معدن نیست.

صمدی افزود: این به زیان دولت است که بعد از ۱۵سال از آن کارخانه چیزی نمی‌ماند درحالی که اگر اکنون واگذار شود آن فرد می‌داند که او و مالک آن کارخانه است و بهتر برنامه‌ریزی می‌کند.

وی گفت: اصل ۴۴ صراحتا می‌گوید دولت بنگاه‌داری را کنار بگذارد و این یک نوع بنگاه‌داری است و در ارتباط با بحث زغال‌سنگ بگویم که معدن زغال‌سنگ خمرود قرار بود سال ۱۴۰۱ به بهره‌برداری برسد که پیشرفت آن تاکنون ۳۰درصد بوده است، بلوک ۳ پرورده ۴ قرار بوده ۷۵۰ هزار تن استخراج کند و ۱۴۰۲ به بهره‌برداری برسد که اکنون پیشرفت آن صفر درصد است. بلوک یک پرورده شرقی در سال ۱۴۰۱ باید سیصد هزار تن در زغال به بهره‌برداری می‌رسید که اکنون پیشرفت آن صفر درصد است.

به چند معدن برای نجات زمین نیاز است؟

گروه معدن

با توجه به اینکه تغییرات آب و هوایی ایالات متحده را به سمت پذیرش سریع‌تر فناوری‌های جدید سوق می‌دهد، بسیاری از جمهوری خواهان و دموکرات‌ها به ندرت برسر یک نکته کلیدی توافق دارند: این کشور به معادن بسیار بیشتری نیاز دارد. اما دقیقا چه مقدار استخراج جدید برای انتقال انرژی مورد نیاز است، مشخص نیست.

به گزارش معدن نیوز، ماشین‌های الکتریکی، توربین‌های بادی و پنل‌های خورشیدی با طیف گسترده‌ای از مواد معدنی - از گرافیت گرفته تا تلوریوم ساخته می‌شوند که درحال‌حاضر تنها در چند گوشه جهان در دسترس هستند. برخی از این مواد معدنی به اندازه کافی برای تغذیه جهانی بدون سوخت‌های فسیلی به ویژه لیتیوم، فلزی حیاتی برای خودروهای الکتریکی و سایر محصولات متکی به باتری، استخراج نمی‌شوند.

به گفته کارشناسان، تنها به همین دلیل، معادن جدید باید افتتاح شوند.

با این حال، نوآوری‌ها در فناوری قبلا برخی از مواد معدنی را غیرقابل مصرف کرده است و در نهایت می‌تواند آنها را منسوخ کند. بسیاری از تسلاهای جدیدی که امروزه در بازار به فروش می‌رسند، دارای باتری‌های بدون نیکل یا کبالت هستند، ۲ ماده معدنی که تا همین اواخر برای محصولات سبز ضروری بودند.

در عین حال، کشورها برای ایجاد سیستم‌های بازیافت قوی که می‌تواند به بازگرداندن فلز مستعمل به‌دست سازندگان کمک کند، رقابت می‌کنند، که تقاضای جدید برای استخراج را کاهش می‌دهد اما نه از بین می‌برد.

همه این‌ها عدم اطمینان زیادی ایجاد می‌کند زیرا دولت بایدن و سیاست‌گذاران در نظر می‌گیرند که کجا اجازه استخراج جدید را بدهند و با چه سرعتی باید به جلو حرکت کنند، شاید حتی بررسی‌های مجوز را ساده‌تر کنند. خطری که برای ایالات متحده وجود دارد، گشودن مناظر دست نخورده و مناطق حساس فرهنگی برای معادن، تحت نظارت کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای است، تنها برای ایجاد مشکلات آلودگی جدید از بخش‌هایی که طبیعتا خطرات بالقوه زیست‌محیطی را به همراه دارد.

هنری لی، مدیر برنامه محیط‌زیست و منابع طبیعی در مرکز علوم و امور بین‌الملل بلفر دانشگاه هاروارد، گفت: «این واقعاً یک معضل است. «این مثل محاسبه فاصله بین اینجا و پلوتون نیست. این چیزها تغییر خواهد کرد.» تصویب اخیر قانون کاهش تورم متمرکز بر اقلیم، بحث را روشن کرده است، زیرا نیاز به مواد معدنی تولید شده یا فرآوری شده در داخل از یک مفهوم انتزاعی به یک نیاز ملموس تبدیل شده است.

این قانون ۷۵۰۰ دلار اعتبار مالیاتی برای خرید یک خودروی الکتریکی را با منشاء قطعات یک وسیله نقلیه مرتبط می‌کند. اگر یک مصرف‌کننده امریکایی بخواهد از اعتبار کامل استفاده کند، باتری EV به مواد معدنی از ایالات متحده یا کشوری با توافق تجارت آزاد ایالات متحده نیاز دارد. این خودرو همچنین نمی‌تواند شامل قطعات ساخته شده از مواد معدنی استخراج شده یا فرآوری شده در چین یا روسیه باشد. دموکرات‌ها به درخواست سناتور جو مانچین، که مدت‌هاست از وابستگی ایالات متحده به مواد معدنی تولید شده توسط دشمنان سیاسی ابراز ناامیدی کرده است، این دستور را در اعتبار مالیاتی قرار دادند.

زبان مانچین خواستار یک زنجیره تامین است که وجود ندارد، به این معنی که معادن جدید و تاسیسات فرآوری مواد معدنی باید ساخته شوند تا خودروهای برقی اعتبار مالیاتی کامل را دریافت کنند. دموکرات‌ها همچنین مشوق‌های دیگری را برای استخراج بیشتر معادن در قانون آب‌وهوا مطرح کردند و گفتند که این امر به استقلال ایالات متحده از چین کمک می‌کند، زیرا این کشور از نفت و گاز دور می‌شود. هر عملیات معدنی که حفر سنگ مورد نظر تولیدکنندگان فناوری سبز باشد، ۱۰ درصد معافیت مالیاتی دریافت خواهد کرد. پنتاگون بیش از ۵۰۰ میلیون دلار کمک مالی به حسابی که بایدن برای فعالیت‌های معدنی باز کرده بود، دریافت کرد. با معادن جدید، مشاغل تازه‌ای برای جمعی از کارگران معدنی ایجاد می‌شود که شاهد افزایش بیکاری به دلیل دور شدن از انرژی زغال سنگ بودند. دریافت مواد معدنی در خانه همچنین به این معنی است که محصولات سبز کمتر در برابر شوک‌های قیمتی آسیب‌پذیر هستند، مانند زمانی که نرخ کالاها پس از تهاجم روسیه به اوکراین در فوریه کاهش یافت.

راهکار چیست؟

برای آب و هوا به چند معدن نیاز خواهیم داشت؟ حل این معما می‌تواند کمی یک بازی حدس زدن به نظر برسد. در ماه سپتامبر، شرکت داده‌های صنعت معدن Benchmark Mineral Intelligence پاسخی به این موضوع داد که برای ادامه رشد، چند معدن در سراسر جهان باید برای خودروهای برقی و باتری‌های ذخیره انرژی باز شود. پس از نگاهی به معادن تولیدکننده فلزات برای بازار باتری امروز، تخمین آنها ۳۳۶ معدن تا سال ۲۰۳۵ بود. هنری ساندرسون، سردبیر اجرایی Benchmark Mineral Intelligence، می‌گوید: «شما در این نوع فاز تقاضای تصاعدی انقلاب EV نیاز به استخراج دارید. اما در تحلیل اخیر خود، آژانس بین‌المللی انرژی اشاره کرد که تغییر طراحی باتری‌ها می‌تواند منجر به نیاز جهان به معادن جدید کمتری شود. آژانس بین‌المللی انرژی به این نتیجه رسید که تقریباً ۱۱۷ معدن لیتیوم، کبالت و نیکل باید تا سال ۲۰۳۰ برای تغذیه بازار خودروهای برقی باز شوند. اگر شرکت‌ها باتری‌های بیشتری را بدون کبالت یا نیکل بسازند، آژانس بین‌المللی انرژی گفت که تغییر ده‌ها پروژه را از صحنه خارج می‌کند. Tae-Yoon Kim، تحلیلگر انرژی آژانس بین‌المللی انرژی گفت: «اگرچه انتظار داریم سرمایه‌گذاری جدید در معدن یک الزام باشد، اما این بدان معنا نیست که ما فقط روی سرمایه‌گذاری در معادن جدید متمرکز شده‌ایم.» کبالت، یک ماده معدنی مایل به آبی که در کاتدها استفاده می‌شود، تقاضای زیادی داشته است، زیرا می‌تواند در برابر گرم شدن بیش از حد باتری‌ها محافظت کند. این به دلیل نگرانی‌های حقوق بشر در مورد معدن کبالت در جمهوری دموکراتیک کنگو، که باعث سرمایه‌گذاری در تحقیقات باتری شده است، در حال تغییر است. اکنون خودروسازان به طور فزاینده‌ای باتری‌های سنگین کبالت را با باتری‌هایی که از کبالت یا نیکل استفاده نمی‌کنند، تعویض می‌کنند، فلزی که در سلول‌ها برای ذخیره انرژی بیشتر استفاده می‌شود. کیم گفت: «تکنولوژی ممکن است خیلی سریع‌تر از آنچه ما انتظار داشتیم بهبود یابد. شرکت‌ها همچنان در حال برنامه‌ریزی برای استفاده از باتری‌هایی با نیکل و کبالت هستند زیرا محدودیت ولتاژ بالاتری دارند و می‌توانند انرژی بیشتری ذخیره کنند. اما آنها قصد دارند از آنها بسیار کمتر استفاده کنند. BloombergNEF، یک شرکت تحقیقاتی انرژی، اخیرا پیش‌بینی‌های خود را برای تقاضای کبالت در مقایسه با سطح سال ۲۰۱۹ به نصف کاهش داد و به پیشرفت خودروسازان در زمینه تامین مواد معدنی بدون استخراج جدید اشاره کرد.

کواسی آمپوفو، رئیس بخش فلزات و معدن BloombergNEF، گفت که نمونه کبالت نشان می‌دهد که معادن جدید تنها راه‌حل نیستند. «آنچه در چهار سال گذشته از کبالت آموخته‌ایم این است که تقاضا نیز می‌تواند پاسخ دهد. نبوغ انسان حد و مرزی نمی‌شناسد.»

یک انتقال ناقص

فراتر از نوآوری، بازیافت می‌تواند در کاهش نیاز به استخراج جدید نقش داشته باشد، به‌ویژه وقتی صحبت از مواد معدنی باشد که مهندسی آنها سخت است. به گفته آژانس بین‌المللی انرژی، بازیافت برای اقدامات اقلیمی «بسیار حیاتی» خواهد بود زیرا تقاضا برای محصولات سبز ممکن است سریع‌تر از سرعت تولید در سایت‌های معدن افزایش یابد.

بازیافت بخشی ثابت از نحوه برخورد با ضایعات فلزی در ایالات متحده و همچنین با مواد شیمیایی، پلاستیک و کاغذ است. اما بسیاری از دوستداران محیط زیست بر این باورند که این سیستم در افزایش میزان مصرف مجدد زباله در اقتصاد شکست خورده و نیاز به گسترش زیادی دارد. بایدن برای پروژه‌های بازیافت مواد معدنی، از جمله ۳۳۵ میلیون دلار که اخیرا توسط وزارت انرژی اعلام شده، پول در دسترس قرار داده است. اروپا از این هم فراتر رفته است. اتحادیه اروپا در ماه مارس قوانینی را پیشنهاد کرد که باتری‌ها را ملزم به داشتن حداقل محتوای بازیافتی و تحمیل اهداف جمع‌آوری مواد برای اطمینان از بازیافت تعداد بیشتری از محصولات استفاده‌شده می‌کند. این قوانین همچنان باید با اتحادیه اروپا مورد مذاکره قرار گیرد، در اینجا نیز محدودیت‌هایی وجود دارد. هانس اریک ملین، بنیانگذار شرکت اطلاعاتی Circular Energy Storage، زندگی خود را با ارائه داده‌های صنعت به شرکت‌ها و افراد در مورد چرخه عمر کامل باتری‌های مورد استفاده در وسایل نقلیه الکتریکی و شبکه‌های انرژی می‌گذراند. او گفت که فلز کافی برای بازیافت در دسترس نیست تا انتقال از سوخت‌های فسیلی دور شود. ملین گفت: «از نظر بازیافت، شما فقط قادر به بازیافت چیزی هستید که در آنجا وجود دارد. مشکل بزرگ لیتیوم است، عنصری که برای شارژ باتری ضروری است.» در اوایل دهه ۲۰۰۰، نرخ لیتیوم کاهش یافت و معادن در حال تعطیل شدن بودند. امروزه ایالات متحده خانه تنها یک معدن لیتیوم است - Silver Peak در نوادا، که توسط Albemarle Corp اداره می‌شود. سپس ظهور باتری‌های لیتیومی که در فناوری‌های مصرفی مانند گوشی‌های هوشمند و لپ‌تاپ‌ها و اکنون خودروهای الکتریکی مورد استفاده قرار می‌گیرند، آمد. کارشناسان می‌گویند تقاضای لیتیوم می‌تواند با افزایش فروش خودروهای برقی سر به فلک بکشد، اما تولید به اندازه کافی سریع آنلاین نمی‌شود. طبق اعلام آژانس بین‌المللی انرژی، که پروژه‌های حدود ۵۰ معدن جدید لیتیوم برای پاسخگویی به این تقاضا باید ساخته شود، تقاضای جهانی برای لیتیوم تا شش برابر سطح فعلی افزایش خواهد یافت. مانند کبالت و نیکل، باتری‌های بدون لیتیوم یک گزینه بالقوه هستند. شرکت باتری چینی Contemporary Amperex Technology Co سال گذشته از باتری‌هایی رونمایی کرد که به جای لیتیوم از سدیم استفاده می‌کردند. اما مهندسان هنوز در حال بررسی مشکلات عملکرد کلی باتری‌های مبتنی بر سدیم هستند. حداقل در حال حاضر، لیتیوم گزینه مطلوب خودروسازان است. بازیافت راهی برای خروج از مشکل عرضه لیتیوم قابل دوام نیست زیرا امروزه مواد باتری کافی در اقتصاد وجود ندارد تا تقاضای رو به رشد را تامین کند. مطالعه اخیر منتشر شده در Resources، Conservation & Recycling تخمین زده است که تا سال ۲۰۳۵ تنها ۷ تا ۸ درصد از تقاضای لیتیوم ایالات متحده می‌تواند با مواد مورد استفاده مجدد تامین شود. آلیسا کندال، استاد دانشگاه کالیفرنیا، دیویس و یکی از پژوهشگران این مطالعه گفت: زیرساخت‌های بازیافت بیشتری در این کشور و جاهای دیگر در دهه‌های آینده ساخته خواهد شد و در آینده نیاز به معادن جدید کمتر خواهد شد. او گفت، با این حال، اگر قرار باشد با تغییرات آب و هوایی به سرعت مقابله شود، استخراج لیتیوم بیشتری باید انجام شود. کندال نگرانی خود را در مورد صحبت بیش از حد در مورد «تأثیرات فناوری انتقال»، «مانند استخراج معادن بدون»، «مقایسه با شرکت فعلی» سوخت‌های فسیلی و انتشار گازهای گلخانه‌ای که تولید می‌کنند، ابراز کرد. او گفت: «ما این کار را انجام می‌دهیم زیرا نیاز داریم. ترسی که من دارم این است که زنجیره تامین وسایل نقلیه الکتریکی را به دقت بررسی کنیم زیرا واقعا مهم است. اما باید این را با یادآوری اینکه زنجیره‌های تامینی که می‌خواهیم از آنها خلاص شویم، اثرات زیست‌محیطی عظیمی دارند، همراه کنیم.»

روزگار معدن

استان‌ها

۶

شنبه
۲۸ آبان ۱۴۰۱
۲۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴
۱۹ نوامبر ۲۰۲۲
سال پنجم ● شماره ۹۶۲

خبر

مخالفت با فرآوری سنگ‌های همدان در استان دیگر

نماینده مردم همدان و فامنین در مجلس شورای اسلامی گفت: در بحث معدن کاملا مخالف هستم که سنگ از همدان به استان دیگری برود و فرآوری شود، این ضرر به استان است.

به گزارش ایسنا، حمیدرضا حاجی‌بابایی در دیدار فعالان اقتصادی استان همدان با وزیر صنعت، معدن و تجارت که در استانداری همدان درحال برگزاری است، اظهار کرد: وظیفه ماست که تمام قد به سربازان اقتصادی تعظیم و تکریم کنیم و حرف‌های‌شان را بشنویم.

نماینده مردم همدان در خانه ملت با بیان اینکه همدان ظرفیت زیادی در بخش‌های مختلف دارد، تصریح کرد: بازاریان همدان ظرفیت ساختن یک ایران را دارند.

وی درباره گلایه صنعتگران درباره مالیات‌های سنگین مطرح کرد: استان همدان در مالیات کف بوده اما مالیات طی سال‌های گذشته بی‌رویه افزایش پیدا کرده و علت این است که همدان ۲۰ درصد بیشتر از مبلغ مصوب مالیات دریافت می‌کند.

نماینده مردم همدان در مجلس اذعان کرد: سال گذشته ۱۶۶۰ میلیارد تومان مالیات در همدان وصول شد و به همین علت امسال دریافت ۲میلیارد و ۷۰۰ تومان مالیات مصوب شده است.

وی با تأکید بر اینکه همدان استان ماست و باید کار کنیم، گفت: در استان باید کار کارستان کنیم اما در بحث معدن کاملا مخالف هستم که سنگ از همدان به استان دیگری برود و فرآوری شود، این ضرر به استان است.

حاجی بابایی در پایان با بیان اینکه حتما در کنار فعالان معدنی استان هستیم، تاکید کرد: ما به دنبال ارزش‌افزوده هستیم و سرمایه باید به همدان بیاید.

۳۱۰ معدن با پروانه بهره‌برداری دارای زمان شامل ۲۰۰ معدن دارای فعالیت معدنی و ۱۱۰معدن غیرفعال در استان همدان وجود دارد.

از ۳۲ نوع ماده معدنی موجود در استان ۲۹ ماده معدنی استخراج می‌شود که بیشتر معادن شامل معادن سنگ‌آهن، دولومیت، سیلیس و سنگ‌های تزئینی و آهکی است.

وجود ۱۳۰ معدن غیرفعال در مازندران

گروه معدن

رسیدگی به پرونده‌های معادن راکد و غیرفعال مازندران دست‌های پشت‌پرده در این حوزه را بیش از پیش برملا کرده و برخی مجوزها در پستوها به فروش رفته است. تعیین‌تکلیف پرونده‌های راکد معدنی از مطالبه دیرین مردم و سرمایه‌گذاران در مازندران به شمار می‌رود و این طرح با همت دولت جهادی و انقلابی سیزدهم در استان کلید خورده است. طبق آمار بیش از ۲۷۰ مجوز معدنی طی سال‌های گذشته در مازندران صادر شد که حدود نیمی از این معادن در استان غیرفعال هستند و برخی از این مجوزها از کانال‌های غیررسمی و در بنگاه‌های معاملاتی بین خریداران دست‌به‌دست می‌شود.

در امسال با تلاش شورای‌عالی معادن ۲۸ پرونده معدن راکد در مازندران بسته شد و قرار است این معادن از ریق مزایده به سرمایه‌گذاران دارای اهلیت واگذار شود.

عکس: روزگار معدن

مهرداد سرمستی، رئیس انجمن معدن خانه صمت مازندران خواستار واگذاری معادن به سرمایه‌گذاران واجد شرایط و دارای اهلیت شد.

وی، واگذاری معادن به افراد دارای اهلیت را امری لازم برشمرد و گفت: طبق قانون یک فرد می‌تواند چند مجوز معدنی دریافت کند اما فرآیند واگذاری باید به گونه‌ای باشد که افراد دارای صلاحیت وارد میدان شوند.

وی گفت: گاهی شاهد واگذاری معادن بین افراد دارای مجوز با دیگر سرمایه‌گذاران هستیم و طبق قانون در آخرین مرحله نقل‌وانتقال باید به سازمان صمت مراجعه کنند.

وی بر لزوم حمایت از سرمایه‌گذاران معدنی در استان تاکید کرد و گفت: صنایع و مواد معدنی زیادی در استان وجود دارد که باید برای استخراج و اکتشاف آن برنامه‌ریزی و حمایت لازم صورت گیرد.

واگذاری معادن غیرفعال از طریق مزایده

مجید فانی، رئیس سازمان صمت مازندران نیز در گفت‌وگو با بازار شمار مجوزهای معدنی استان را ۲۷۰ فقره ذکر کرد و گفت: بیش از ۱۳۰ فقره معدن در استان غیرفعال و راکد است و باید معادن غیرفعال با اعمال ماده ۲۰ تعیین‌تکلیف و از طریق مزایده به سرمایه‌گذار واجد شرایط واگذار شوند.

وی گفت: طبق قانون سرمایه‌گذاران اجازه ندارند ۶ ماه توقف فعالیت معدنی داشته باشند و در صورت تایید توقف، نسبت به سلب صلاحیت اقدام می‌شود.

وی با بیان این که قانون‌گذار واگذاری معدن توسط دارنده مجوز را به دیگری منع نکرده است، گفت: با این حال معدنی که راکد باشند تعیین تکلیف می‌شوند و جدای از آن هرگونه نقل و انتقال و تغییر تحول در معدن باید با اجازه سازمان صمت صورت گیرد.

گنجینه‌های معدنی زیادی در استان مازندران وجود دارد و قبضه معادن در انحصار عده خاص منجربه ایجاد رانت در این حوزه شده است. برخی معادن استان مازندران با آن که از چند سال قبل مجور دریافت کردند اما هیچ‌گونه عملیات استخراجی نداشتند و پروانه آنها نیز از کانال‌های غیررسمی به فروش رفته است. طبق ماده ۵۳ قانون، در صورت غیرفعال بودن معدن به مدت ۶ ماه به کمیسیون ماده ۲۰ معرفی می‌شوند.

همچنین برای سلب صلاحیت اقدام به امضای صورتجلسه با حضور سرمایه‌گذار می‌شود.

حمزه خانی مالک، یک واحد معدنی که پرونده واحد معدنی آن در برای سلب صلاحیت در کمیسیون ماده ۲۰ مطرح است، می‌گوید: با وجود آنکه ۵۵ میلیون تومان حقوق دولتی واریز کردیم اما اخطار سلب مالکیت صادر شده است.

وی با اظهار اینکه معدن از زمان صدور پروانه دارای فعالیت‌هایی بوده است، گفت: برای مشارکت در سرمایه‌گذاری اقدام به جذب سرمایه‌گذار جدیدی در معدن کردیم.

وی با بیان اینکه احداث جاده، پل و راه دسترسی ازجمله اقداماتی بود که تاکنون صورت گرفته است، گفت: ساخت این مسیر یکسال زمان برد و تاکنون ۲ دوره حقوق دولتی معدن پرداخت شده است.

این معدنکار یادآور شد: متاسفانه مسئولان بهمن ماه ۹۹ پروانه صادر و در سال ۱۴۰۰ واحد معدنی را برای لب صلاحت به کمیسیون معرفی می‌کنند درحالی که تقاضا داریم برای فعال شدن معدن فرصت چند ماهه‌ای داده شود.

سرمایه‌گذاری ۲ میلیارد تومانی

این سرمایه‌گذار با بیان اینکه تاکنون بیش از ۲میلیارد تومان برای ورود به معدن سرمایه‌گذاری شده است، یادآور شد: اینکه وسط کار اقدام به سلب صلاحیت شود، تمامی هزینه و سرمایه هدر می‌رود.

ناصر نوریان، یک فعال معدنی که پرونده واحد آن در کمیسیون ماده ۲۰ مطرح است، افزود: معدن را در مزایده قانونی برنده شدم و قرار بود حداکثر ۲ تا ۳ ماه پروانه بهره‌برداری صادر شود اما به دلایل مختلف ازجمله حضور بهره‌بردار قبلی در محدوده معدنی بوده است.

وی گفت: وظیفه ذاتی صمت این بود که ابتدا مسائل و مشکلات حقوقی واحد معدنی را رفع کند و سرانجام سال قبل پروانه بهره‌برداری به صورت المثنی صادر شده است و دلیل اصلی عدم فعالیت، حضور بهره‌بردار سابق در محدوده معدنی است.

وی با اظهار اینکه سازمان صمت فقط روی کاغذ مجوز صادر کرده است، افزود: کارخانه بهره‌بردار سابق در محدوده معدنی مستقر است و نگهبانان اجازه ورود را نمی‌دهند.

۲۸ واحد معدنی سلب صلاحیت شد

در عین حال سیدمحمود حسینی‌پور، استاندار مازندران با اشاره به وجود ۲۷۰ واحد معدنی در استان گفت: از مجموع این تعداد ۱۳۹ معدن فعال و ۱۳۱ معدن غیرفعال است و تاکنون ۲۸واحد معدنی سلب صلاحیت شدند و اهلیت و صلاحیت ۹ سرمایه‌گذار نیز پیشنهاد شده است. وی از معدن به عنوان منابع مهمی برای سرمایه‌گذاری ذکر کرد و گفت: تعیین‌تکلیف آن باید در اتاق‌های شیشه‌ای صورت گیرد و معادن به افراد دارای اهلیت واگذار شود. وی با عنوان اینکه تصمیم‌گیری برای واگذاری معادن در پست و لابی انجام شود یا به افراد فاقد اهلیت واگذار شود، پذیرفتنی نیست، گفت: سازمان صمت باید از حق قانونی مردم دفاع کند.

در دهه‌های گذشته در استان مازندران ۲۸۰فقره پروانه بهره‌برداری معدنی صادر شده که در زمان حاضر ۱۳۹ معدن آن فعال و ۱۳۱مورد غیرفعال و تعدادی سلب صلاحیت است. مهم‌ترین محصولات صادراتی صنایع‌معدنی استان مازندران نیز شامل سیمان، کلینکر، سفال بام، ظروف چینی، سرب و زغال‌سنگ حرارتی است.

درآمد مالیاتی از واحدهای معدنی و تولیدی خراسان‌جنوبی ۱۸ برابر شد

مدیرکل امور مالیاتی خراسان‌جنوبی گفت: واحدهای معدنی و تولیدی که پرونده مالیاتی آنها در سایر استان‌های بوده با انتقال به این استان، در ۶ ماه نخست امسال ۹۱میلیارد تومان با رشدی معادل ۱۸ برابر نسبت به کل سال قبل، مالیات پرداخت کردند.

به گزارش ایرنا، جعفر احسانی‌مهر در نشست شورای معادن استان که به ریاست معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار خراسان‌جنوبی برگزار شد، افزود: سال گذشته مبلغ مالیات وصول شده در این بخش ۵ میلیارد تومان بود که در امسال به ۹۱ میلیارد تومان افزایش یافت تا برای توسعه و آبادانی استان خراسان‌جنوبی هزینه شود.

وی بیان کرد: در زمینه معادن و واحدهای تولیدی فعال استان که در خراسان‌جنوبی پرونده مالیاتی نداشته و سابقه مالیاتی آنها در سایر استان‌ها بوده، تاکنون ۹۵ پرونده مالیاتی شناسایی شده است.

مدیرکل امور مالیاتی خراسان‌جنوبی گفت: از این تعداد ۵۱ پرونده موافقت و مراحل انتقال آنها به داخل استان انجام شده است. وی عنوان کرد: با پیگیری‌های انجام شده فعالان اقتصادی که پرونده مالیاتی آنها در استان نبود، مجاب شدند سهم مالیات خود را برای توسعه بخش‌های مختلف به حساب استان واریز کنند. عباس جرجانی، مدیرکل صنعت، معدن و تجارت خراسان جنوبی هم در این نشست گفت: براساس جزء «چهار» بند (الف) ماده ۴۳ قانون برنامه ششم توسعه باید پرونده‌های مالیاتی و حساب‌های بانکی و گردش مالی خرید و فروش معادن با رعایت ضوابط قانونی، در استان‌های محل ذخایر معدنی منتقل شود.

وی افزود: این موضوع از مصوبات قبلی شورای معادن استان بود که نامه‌های لازم به بانک‌های متولی ارسال شد و براساس جوابیه بانک ملی، نظارت این موضوع برعهده شورای معادن استان است.

جرجانی تصریح کرد: درحالی که این معادن از ظرفیت‌ها و زیرساخت‌های استان استفاده می‌کنند، نباید بهره آنها نصیب سایر استان‌ها شود. مدیرکل صنعت، معدن و تجارت خراسان‌جنوبی گفت: همچنین در مواردی که به دلیل بهره‌برداری از معادن و فعالیت‌های معدنی، خسارت‌هایی به اهالی ساکن در منطقه و بخش کشاورزی برسد علاوه‌بر عوارض آلایندگی با تصویب شورای معادن باید تا یک درصد سهم فروش معادن برای جبران خسارت‌های مذکور پرداخت شود که این امر تاکنون در استان محقق نشده است.

وی افزود: در شورای حقوق عامه استان به جد پیگیر هستیم تا سهم خسارت یک درصدی معادن به زیرساخت‌ها و بخش کشاورزی را بگیریم. جرجانی اظهار کرد: در این خصوص در شورای حقوق عامه به ریاست دادستان مرکز استان، دریافت ۵ میلیارد تومان از محل خسارت معادن برای استان مصوب شد که محقق نشدن این مبلغ ترک فعل محسوب می‌شود. وی گفت: براساس برآورد اداره‌کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای خراسان‌جنوبی خسارت وارد به زیرساخت‌های راه استان ۴۰ میلیارد و ۸۵۶ میلیون تومان است.

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت خراسان‌جنوبی افزود: آسفالت ۲کیلومتر از مسیر معدن سفیدکوه درخواست اهالی روستاهای اطراف بود که پیگیری این موضوع برعهده اداره‌کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای است اما معدنکاران استان آمادگی دارند برای ساخت راه، امکانات و تجهیزات لازم را در اختیار بگذارند. پیگیری مصوبات جلسه قبل شورای معادن و مصوبات جلسه کارشناسی ذیل شورا، گزارش اداره‌کل امور مالیاتی و بررسی اقدامات صورت گرفته در راستای جزء ۴ بند (الف) ماده ۴۳ قانون برنامه ششم توسعه درخصوص موضوع انجام گردش مالی خرید و فروش معادن در استان‌های محل ذخایر معدنی و استقرار دفاتر مالی و قانونی مربوطه در استان‌های مذکور از مهم‌ترین محورها و موضوعات مورد بحث در این نشست بود.

همچنین موضوع جزء ۵ بند (الف(ماده ۴۳ قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر اختصاص تا یک درصد فروش معادن و صنایع‌معدنی به جبران خسارت‌های احتمالی وارده به اهالی ساکن در منطقه و بخش کشاورزی آنها همچنین آسیب‌های عمومی مطرح و مصوب شد درخصوص نحوه محاسبه و اخذ تا یک درصد، جلسه کارشناسی ذیل شورا برگزار و جمع‌بندی و پیشنهاد نهایی برای بررسی و تصویب در جلسه بعدی شورای معادن مطرح شود. موارد مرتبط با بررسی درخواست ۲ شرکت معدنی در زمینه محاسبه حقوق دولتی معادن براساس استخراج واقعی به دلیل موارد خارج از ید براساس تبصره ۷ ماده ۱۴ قانون معادن، ابقا و تمدید ۲ محدوده و پروانه اکتشاف براساس اختیارات شورای‌عالی معادن به شورای استان همچنین بررسی تعطیلی موقت معدن براساس ماده ۵۳ آیین‌نامه اجرایی قانون معادن و واگذاری معدن از طریق ماده ۸۳ از دیگر دستورکارهای سومین جلسه شورای معادن استان در امسال بود.

انتقاد از اجرا نشدن معافیت‌های قانونی معادن

نماینده مردم کرمان و راور در مجلس شورای اسلامی که می‌گوید تعیین سقف برای بازگشت سهم ۱۵درصدی حقوق دولتی معادن به استان‌ها تخلف است، معاون معدنی وزیر صمت را نیز غیرمتخصص با مسئولیت‌اش خواند و گفت: معافیت قانونی برای معادن می‌گذاریم اما اجرا نمی‌شود، موضع ما درخصوص استیضاح کاملا مشخص است.

به گزارش ایرنا، محمدرضا پورابراهیمی با بیان اینکه ۱۵درصد حقوق دولتی معادن سهم استان کرمان است تصریح کرد: از معاون معدنی وزیر صمت گلایه داریم زیرا به حوزه معدن تخصص ندارد.

به گفته وی، بازگشت کامل سهم ۱۵درصدی حقوق دولتی معادن به استان‌ها از خواسته‌های قانونی ما و ایجاد سقف برای آن تخلفی محرز از سوی مسئولان است.

پورابراهیمی اظهار کرد: دولت بایستی میزان ۱۵درصد از حقوق دولتی را بدون گذاشتن سقف به استان‌ها بازگشت دهد؛ مگر می‌شود تمامی منابع یک استان را ببریم و فقط آلودگی و فقر برجای بگذاریم؟ آلودگی آب در برخی مناطق کرمان تا ۲۰ برابر حد قانونی است.

اگر سقف تعیین شود پرونده را قضایی می‌کنیم

وی اظهار کرد: قانون اجازه ایجاد سقف برای بازگشت سهم استان‌ها از حقوق دولتی را نداده و طبق قانون باید میزان ۱۵درصد از درآمد حقوق دولتی به استان معدنی پرداخت شود که اگر در این زمینه مدیری تخلف کند و سهم استان‌ها را پرداخت نکند، پرونده را قطعا قضایی خواهیم کرد.

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس با اشاره به ماده ۱۴ قانون معادن ابراز کرد: ماموریت بازرگانی داخلی و خارجی مربوط به کمیسیون اقتصادی است؛ مبنای ما نگاه کارشناسی و ضمانت اجرایی قوانین است و در قانون جدید نیز هیچ‌چیز را نباید به آیین‌نامه محدود کرد. پورابراهیمی افزود: آمادگی داریم با تمامی توان در رفع تامین مالی، مشکلات مالیاتی و بیمه واحدهای تولیدی فعالیت کنیم.

تصمیم مجلس در خصوص حبس معادن

وی بیان کرد: سرفصل‌های اصلاح قانون معادن را احصا کردیم و در این خصوص گزارش کمیسیون صنایع مجلس در حال نهایی شدن است که می‌توان گفت اکنون طلایی‌ترین فرصت برای کشور پیش آمده زیرا امکان اصلاحات قانونی با نگاه کارشناسی و آسیب‌شناسی فراهم شده است.

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی گفت: این کمیسیون در حال تصمیم‌گیری در خصوص اصلاح مقررات حبس پهنه معادن است و مسائل فعال‌سازی معادن حبس شده را احصا و اجرای قانون در این حوزه در دستورکار قرار گرفته است.

وی یادآور شد: حبس معادن موجب شده نتوانیم ظرفیت‌های معدنی کشور را عملیاتی کنیم و پهنای امیدبخش را نباید در اختیار سازمان‌های دولتی قرار دهیم تا بلوکه شوند.

پورابراهیمی با بیان اینکه تدوین احکام ذیل قانون موجود اولویت سرفصل اصلاحات قانونی است اظهار کرد: دومین دستورکار ما استفاده از ظرفیت بخش خصوصی به منظور اکتشافات مواد معدنی است زیرا تاکنون عملیات اکتشافی حداکثر روی ۷ درصد از کل ذخایر کشور انجام شده است.

وی بیان کرد: ظرفیت استان در کنار صنعت مس قرار گرفته تا تولید خود را توسعه دهد؛ این فاجعه است که ما در رتبه پنجم ذخایر مس دنیا و رتبه ۱۹ تولید این محصولات دنیا باشیم.

نماینده مردم کرمان و راور در مجلس شورای اسلامی گفت: شرکت مس خود می‌خواهد اکتشافات انجام دهد و عده‌ای در این مسیر سنگ‌اندازی می‌کنند که این باعث تاسف است.

وی ادامه داد: با استفاده از روش‌های مختلف باید در کوتاه‌مدت به شاخص تولید موردنظر برسیم زیرا جریان بیکاری در حوزه‌های اجتماعی و امنیتی سرریز می‌کند و نتیجه آن می‌شود ناآرامی‌های اخیر کشور.نماینده مردم کرمان و راور در مجلس افزود: امریکا و برخی از کشورهای اروپایی در کمال وقاحت در مسائل داخلی ایران مداخله می‌کنند که بخش عمده‌ای از آن مربوط به حوزه اقتصادی است. پورابراهیمی با اشاره به بازدید از برخی مناطق کشور گفت: یک روستا تعداد فراوانی بیکار داشت و امروز مردم آنجا آنقدر دنبال کارند که فرصت شعارنویسی ندارند؛

حتما از اشتغالزایی حمایت می‌کنیم. وی با بیان اینکه از ظرفیت‌های ایجاد اشتغال در کشور توسعه اکتشافات است گفت: منابع دولتی برای اکتشاف یک‌هزارم نیاز کشور هم نیست لذا شرکت‌ها باید در این حوزه سرمایه‌گذاری کنند.

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی همچنین گفت: کشور ایران را به فضل‌الهی و با وجود نخواستن‌های دشمن در قله موفقیت قرار خواهیم داد به برکت شهید سلیمانی که دشمنان نسبت به او بغض دارند؛ دشمنان بدانند که جمهوری اسلامی در قله موفقیت است.

وی تاکید کرد: معتقدیم با تلاش و مجاهدت کشور را با ظرفیت داخلی خواهیم ساخت و پیشرفت خواهیم کرد.

آخرین اخبار و تازه‌ترین تحلیل‌ها را در پایگاه خبری گسترش دنبال کنید
با ماسبک زندگی اقتصادی را گسترش دهید
www.Gostaresh.news

«روزگارمعدن» گزارش می‌دهد

استراتژی فولاد هرمزگان در نفوذ به بازارهای صادراتی

عکس: روزگار معدن

کتایون ملکی

افزایش کیفیت محصول تولیدی علاوه بر افزایش سهم فولادی‌ها در بازار داخلی، منجر به حضور موفق آنها در بازارهای صادراتی می‌شود، اما رسیدن به این جایگاه مستلزم اجرای برخی برنامه‌ها و تغییرات درون سازمانی به‌همراه برخی حمایت‌های برون‌سازمانی است. فولاد هرمزگان با نماد «هرمز» در بورس، در چند سال اخیر با اجرای پروژه‌های مختلف و همچنین افزایش تعامل خود با شرکت‌های دانش‌بنیان، دانشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری توانسته موفقیت‌های بسیاری را در بخش کیفیت در کارنامه خود به‌ثبت برساند، اما در این بین، برخی موانع همچون کمبود برق می‌توانند مانند سرعت‌گیر در مسیر توسعه مجموعه‌ای همچون هرمزگان عمل کند، اما با این حال، رکوردهای پی در پی در افزایش تولید و کیفیت نشان از برنامه‌ریزی دقیق این مجموعه و تحقق شعار سال در آن دارد.

فولاد هرمزگان که در بین فولادسازان بزرگ قرار گرفته، باتوجه به قرارگیری در منطقه ویژه خلیج‌فارس و دسترسی به آب‌های آزاد از مزیت فراوانی در بحث صادارت برخوردار است که می‌تواند نقش خود در ایجاد درآمدهای ارزی حاصل از صادرات غیرنفتی را افزایش دهد.

به‌گزارش «روزگارمعدن»، در این بین فولاد هرمزگان با تکیه بر مزیت یادشده سعی بر آن دارد تا با افزایش کمی و کیفی تولید جایگاه خود در صادرات را ارتقا داده و سهم بیشتری از بازار صادراتی را از آن خود کند. اقدامات انجام‌گرفته از سوی فولاد هرمزگان در چند سال اخیر باعث شده، تا این مجموعه همچون نگینی درخشان در میان زیرمجموعه‌های هلدینگ مبارکه قرار بگیرد.

▣ یکی از قطب‌های تولیدی فولاد کشور

عوامل بسیاری دست به‌دست هم داده تا فولاد هرمزگان بتواند به‌عنوان یکی از قطب‌های تولیدی فولاد کشور مطرح شود و نقش مهمی در توسعه منطقه ایفا کند. نگاه مدیریتی در این مجموعه باعث شده تا با رکوردشکنی‌های پی در پی حتی در شرایط دشوار تامین انرژی، سهم خود در بازار را حفظ کند. این رکوردشکنی‌ها باعث می‌شود تا فولاد هرمزگان حضور خود در بازار را حفظ کند، زیرا عرضه مداوم در بازار به‌ویژه بازارهای صادراتی یکی از مهم‌ترین دلایل پس از نرخ و کیفیت برای افزایش توان رقابتی محسوب می‌شود.

اما فولاد هرمزگان برای دستیابی به تولید باکیفیت در گام اول تلاش می‌کند تا مواد اولیه با کیفیت بالا را استفاده کند. در بخش خرید مواد اولیه آمارها نشان می‌دهد، نسبت کیفی ۷ ماه نخست سال ۱۴۰۱، ۹۸.۷۷ درصد بوده که نسبت به عدد سال قبل با ۹۸.۲۵ درصد، بهبود کیفی خوبی را در این بخش حاصل کرده است که این خود سبب جلوگیری از اتلاف هزینه‌های سازمان می‌شود.

در بخش کاهش عیوب زیرسطحی نیز اقداماتی انجام شده که در این‌باره نیز در سال ۱۴۰۰ میانگین عیوب زیرسطحی محصولات ۰.۳۲ درصد بود و این عدد در ۷ ماه نخست امسال به عدد ۰.۰۳ درصد کاهش یافته است. این ارقام نشان می‌دهد در سال ۱۴۰۱ حدود ۹۰ درصد در زمینه مشاهده و شناسایی عیوب زیرسطحی بهبود حاصل شده که این سبب اطمینان‌بخشی و رضایت بالای مشتریان از کیفیت محصول شرکت فولاد هرمزگان می‌شود.

افزایش کیفیت آهن‌اسفنجی که به‌میزان ۹۳ درصد رسیده، از دیگر اقداماتی است که فولاد هرمزگان در راستای افزایش کیفیت در دستور کار قرار داده که همین موضوع بر افزایش کیفیت محصول نهایی هم موثر خواهد بود.

▣ افزایش کیفیت محصول نهایی

اما همراستا با موضوعات یادشده، فولاد هرمزگان در حوزه تحقیق و توسعه با سرمایه‌گذاری و تعریف پروژه‌های مختلف توانسته میزان کیفیت محصول نهایی خود را افزایش دهد. فولاد هرمزگان به‌عنوان یکی از پیشرفته‌ترین کارخانه‌های فولادسازی با حمایت از طرح‌های دانش‌بنیان و نوآورانه و بکارگیری آنها تلاش کرده تا میزان بهره‌وری خود را افزایش دهد؛ این اقدام از سوی فولاد هرمزگان را می‌توان یک تیر و چند نشان دانست. با همکاری فولاد هرمزگان با شرکت‌های دانش‌بنیان علاوه بر تحقق شعار سال در این مجموعه، بخشی از نیازهای «هرمز» از طریق ساخت داخل تامین می‌شود که منجر به صرفه‌جویی ارزی و زمانی می‌شود و این همکاری منجر به اشتغالزایی جدید خواهد شد.

▣ همکاری با دانش‌بنیان‌ها

در واقع همکاری با دانش‌بنیان‌ها و افزایش طرح‌ها در این حوزه نقش بسزایی در افزایش کیفیت محصول تولیدی دارد، اما هماهنگی بین واحدهای مختلف از طریق کمیته‌های هفت‌گانه استراتژیک، تکیه بر توان شرکت‌های تامین‌کننده داخلی، مدیریت صحیح و جهادی مدیران عالی و میانی شرکت به‌همراه تهیه مواد اولیه باکیفیت باعث می‌شود تا محصول نهایی با کیفیت بالایی تولید و راهی بازارهای داخلی و صادراتی شود.

▣ نقش نگاه مدیریتی

در کنار موارد یادشده برای افزایش کیفیت محصول تولیدی، نگاه مدیریتی نقش بسزایی در تحقق این اهداف دارد. در واقع نگاه عطاله معروفخانی، مدیرعامل فولاد هرمزگان معتقد به تغییرات درون‌سازمانی است که نتایج آن را باید در رکوردزنی‌های پی‌درپی این مجموعه دید، اما آیا تنها نگاه درون‌سازمانی می‌تواند عاملی برای دستیابی به این موفقیت‌ها باشد. بدون شک پاسخ به این سوال منفی است. امروز به هر اندازه فولاد هرمزگان برای دستیابی به کیفیت، برنامه‌ریزی و تلاش کند، موانعی چون تامین زیرساخت‌های انرژی می‌تواند برنامه تولیدی را تحت‌تاثیر قرار دهد. به‌عنوان مثال، کمبود برق در تابستان در چند سال اخیر به چالش جدی برای تولیدکنندگان فولاد تبدیل شده، اما فولاد هرمزگان با مدیریت این موضوع توانسته، تعمیرات سالانه خط خود را به این زمان تغییر دهد و برای احداث نیروگاه اعلام آمادگی کرده است.

▣ رفع موانع برون‌سازمانی

در صورت رفع موانع برون‌سازمانی، فولاد هرمزگان توانایی افزایش کمی و کیفی تولید خود را دارد و می‌تواند سهم صادراتی را افزایش دهد. نگاهی به ۴ پروژه احداث مدول سوم تولید آهن‌اسفنجی فولاد هرمزگان، واحد دوم تولید گازهای صنعتی، مخازن ذخیره آهن‌اسفنجی و مگامدول احیا مستقیم ستاره سیمین هرمز با سرمایه‌گذاری ۱۰۰۰۰ میلیارد تومانی این مجموعه حاکی از توان این مجموعه برای توسعه صنعت فولاد است.

▣ سخن پایانی

در نگاه کلی، فولاد هرمزگان با تدوین نقشه راه کارشناسی و همراهی پرسنل و همچنین سرمایه‌گذاری در بخش تحقیق و توسعه در تلاش است تا با تولید محصول کیفی‌تر و تراز استانداردهای جهانی، رتبه خود را بین تولیدکنندگان فولادی ارتقا دهد. این موضوع مهر تاییدی بر موفقیت این مجموعه در بازارهای صادراتی و افزایش ارزآوری آن خواهد بود که در نهایت منجر به سوددهی بیشتر و افزایش حمایت سهامداران «هرمز» می‌شود. نگاهی به پروژه‌های در دست اقدام این مجموعه حاکی از آینده‌ای روشن برای فولاد هرمزگان است.

عوامل جذب سرمایه در منطقه ویژه خلیج‌فارس

منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی اقتصادی خلیج‌فارس از شمال به پالایشگاه‌های هشتم، ستاره خلیج‌فارس و هرمز و از جنوب به اسکله‌های تخلیه و بارگیری مواد معدنی و مواد نفتی، آب‌های آزاد و خلیج‌فارس، از غرب به بندر شهید رجایی و از شرق به نیروگاه ۱۲۰۰ مگاواتی توانیر و شهر بندرعباس و خطوط ریلی مرتبط، دسترسی دارد به گزارش معدن نامه، این امر شرایط متمایزی را برای سرمایه‌گذاران، پدید آورده است و تأمین زیرساخت‌های آب، برق، گاز و مخابرات توسط منطقه، استفاده از معافیت‌های گمرکی برای واردات تجهیزات و مواد اولیه، معافیت گمرکی برای ورود کالاهای ساخته شده در منطقه به داخل کشور به میزان ارزش‌افزوده، معافیت از پرداخت مالیات بر ارزش‌افزوده برای شرکت‌های فعال در منطقه، امکان صادرات، ترانزیت، ترانشیپ و صدور مجدد کالا، حمایت برای اخذ وام از طریق منابع داخلی و خارجی، مشاوره در تمام مراحل اجرای پروژه و انجام عملیات اخذ مجوز اشتغال برای کارکنان خارجی سرمایه‌گذاران ازجمله تسهیلاتی است که به سرمایه‌گذاران این منطقه ارائه می‌شود.

به گفته حسن خلج‌طهرانی، مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج‌فارس این منطقه در سال‌های اخیر، ۵ میلیارد دلار سرمایه بخش خصوصی را برای توسعه این منطقه ویژه جذب کرده است.

وی عنوان کرد: افزایش فرصت‌های شغلی، توسعه فناوری‌های مدرن حوزه تولید، همکاری بیشتر با شرکت‌های دانش‌بنیان، ارتقای بهره‌وری، بهبود کیفیت تولیدات و افزایش توان صادرات به‌منظور رقابت در بازارهای جهانی، ازجمله اهداف ترسیم‌شده این منطقه اقتصادی در سال ۱۴۰۱ بوده که پیگیری می‌شود و درحال اجراست.

▣ طرح بزرگ توسعه منطقه ویژه خلیج‌فارس

خلج‌طهرانی با اشاره به طرح توسعه منطقه ویژه خلیج‌فارس عنوان کرد: با ایجاد پست‌های اسکله جدید، ظرفیت سالانه تخلیه و بارگیری منطقه ویژه خلیج‌فارس به

۷۰ میلیون تن خواهد رسید. درحال‌حاضر ظرفیت تخلیه و بارگیری اسکله در منطقه ویژه خلیج‌فارس ۱۲ میلیون تن در بخش معدن و صنایع معدنی و ۱۵ میلیون تن در بخش محصولات نفتی است. وی عنوان کرد: مساحت فعلی منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی خلیج‌فارس ۲۱۰۰ هکتار است و بناست در طرح توسعه ۲۵۰۰ هکتار به مساحت فعلی افزوده شود. همچنین ۳۶ شرکت در منطقه سرمایه‌گذاری کرده‌اند، ۲۰ شرکت در حال تولید محصول و ۴۲ شرکت نیز در حال ساخت پروژه‌های جدید هستند. در افق ۱۴۱۰ قرار است با توسعه زیرساخت‌ها، سالانه ۳۰ میلیون تن محصول فلزی تولید و ۳۰ هزار شغل به صورت مستقیم ایجاد شود. مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج‌فارس اشتغال فعلی بیش از ۱۳ هزار نفر در این منطقه ویژه اقتصادی خلیج‌فارس را نشان‌گر توسعه‌ی صنعت و معدن در جنوب کشور دانست و افزود: هم‌اکنون ۱۹ شرکت با سرمایه‌گذاری بیش از ۴.۵ میلیارد دلار در این منطقه عظیم اقتصادی فعالیت هستند که نقش به‌سزایی در ایجاد ارزش‌افزوده، جلوگیری از خام فروشی، تأمین بازار داخلی و ایجاد رونق در صادرات بر عهده دارند.

وی در تشریح چشم‌انداز اشتغالزایی این صنایع نیز گفت: ۱۶ هزار نفر اشتغالزایی مستقیم طرح‌های در دست اجراست که اگر اشتغالزایی غیرمستقیم آنان را نیز در نظر بگیریم مطمئنا می‌توانند، تأثیر قابل‌توجهی در کاهش بیکاری در جنوب کشور داشته باشد.

▣ انتقال آب از پساب بندرعباس به ۱۴۰ هزار مترمکعب می‌رسد

مدیرعامل منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی اقتصادی خلیج‌فارس اظهار کرد: در حال تکمیل طرح انتقال پساب شهر بندرعباس به صنایع مستقر در منطقه خلیج‌فارس هستیم که از ظرفیت ۶۵ هزار مترمکعب آب صنعتی در هر شبانه‌روز، برخوردار است. در گام بعدی، این میزان به ۱۴۰هزار مترمکعب (در شبانه‌روز) افزایش خواهد یافت.

▣ الزام لایروبی اسکله و کانال دسترسی به اسکله

خلج‌طهرانی از لایروبی اسکله و کانال در سال ۱۴۰۱ خبر داد و گفت: کشتی‌ها برای آنکه وارد اسکله شوند باید از کانال دسترسی به این اسکله به طول ۷ کیلومتری عبور کنند و با توجه به اینکه در سالیان اخیر لایروبی دوره‌ای انجام نشده است، آبخور کشتی‌ها کاهش یافته است و نیاز است لایروبی دوره‌ای آن در سال ۱۴۰۱ انجام پذیرد و برای این منظور هزینه‌ای حدود ۳۵۰۰ تا ۴۰۰۰ میلیارد ریال برآورد شده است که انجام آن در برنامه‌های امسال گنجانده شده است. وی با اشاره به اینکه بارندگی‌های بندرعباس در فصول پاییز و زمستان به صورت رگباری است یکی از مشکلات سرمایه‌گذاران در سال‌های گذشته را آب‌گرفتگی معابر و محوطه‌ها را در زمان بارندگی‌های فصلی شمرد که برای حل این مشکل پروژه هدایت و جمع‌آوری آب‌های سطحی سایت شمالی در حال اجرا است و برنامه‌ریزی‌شده تا پایان امسال با تکمیل این پروژه، این معضل برطرف شود. با برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده، مشاور این منطقه در حال بررسی و تهیه نقشه‌های اجرایی کانال‌های جمع‌آوری و هدایت سیلاب در سایت توسعه نیز است.

▣ دریافت ۲ استاندارد جدید

مدیرعامل منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی اقتصادی خلیج‌فارس از دریافت دو استاندارد ISO۵۰۰۰۱ و ISO۱۰۰۰۴ خبر داد. وی با اعلام خبر دریافت گواهینامه استاندارد بین‌المللی مدیریت مصرف انرژی موسوم به ISO۵۰۰۰۱ در این منطقه عظیم اقتصادی گفت: این استاندارد با هدف توانمندسازی سازمان‌ها برای بهبود عملکرد مدیریت مصرف انرژی ایجاد شده است و اجرای این استاندارد بین‌المللی سبب افزایش بهره‌وری، مدیریت مصرف بهینه انرژی و بهبود شاخص‌های زیست‌محیطی در صنایع خواهد شد.

وی افزود: ممیزی این استاندارد از سوی شرکت گواهی دهنده بین‌المللی SGS صورت گرفته است و این نشان‌دهنده بهبود شاخص‌های این حوزه در منطقه ویژه اقتصادی خلیج‌فارس است.

خلج طهرانی دریافت گواهی استاندارد ارتقای رضایت مشتریان موسوم به استاندارد ISO۱۰۰۰۴ را نیز یکی دیگر از دستاوردهای اخیر این شرکت اعلام کرد و گفت: به‌منظور ارتقای عملکرد در حوزه مشتری‌مداری با همکاری تمام کارکنان و همچنین استقرار تیمی علمی متشکل از دانشگاهیان ضمن اخذ و جاری‌سازی این استاندارد توانستیم گامی رو به جلو در راستای افزایش اطمینان خاطر سرمایه‌گذاران و تسهیل سرمایه‌پذیری منطقه برداریم.

▣ تقویت ارتباط با مراکز دانش‌بنیان

خلج طهرانی با اشاره به امضای تفاهمنامه همکاری علمی، پژوهشی و فناوری با مراکز دانش‌بنیان و علمی کشور ازجمله دانشگاه هرمزگان، گفت: تقویت پیوند صنعت و دانشگاه سبب ارتقای دوسویه خواهد شد و ما به دنبال نزدیکی بیشتر اهالی دانشگاه با محیط‌های صنعتی هستیم.

وی افزود: با ارتقای سطح تعاملات این منطقه ویژه اقتصادی با شرکت راه‌آهن هرمزگان، ظرفیت تخلیه و بارگیری ریلی در منطقه بهبود یافته است. همچنین، با توجه به اهمیت آموزش مدیران در حوزه‌ی پدافند غیرعامل در شرایط امروز جهانی، این شرکت طی یک سال گذشته بر تقویت این حوزه نیز تمرکز کرد.

خبر

ساخت کارخانه اسیدسولفوریک ۱۰۵ میلیون یورویی مس سونگون آغاز شد

مدیر مجتمع معدنی مس سونگون گفت: عملیات خاکبرداری محل کارخانه اسید سولفوریک مجتمع معدنی مس سونگون شهرستان ورزقان به عنوان یکی از نیازهای طرح تولید سالانه ۲۰۰ هزار تن مس کاتد در این مجتمع آغاز شد.

به گزارش ایرنا، معبود عباس‌زاده در آیین آغاز عملیات خاکبرداری کارخانه اسید سولفوریک این مجتمع اظهار کرد: طبق برنامه‌ریزی صورت گرفته، قرار است این پروژه در طول ۳۶ ماه اجرا شود و آبان ماه سال ۱۴۰۴به مرحله بهره‌برداری برسد.

وی با اشاره به ظرفیت ۸۲۰ هزار تنی کارخانه تولید اسید سولفوریک مجتمع معدنی مس سونگون ورزقان افزود: سرمایه‌گذاری اولیه پروژه حدود ۹ هزار میلیارد ریال و ۱۰۵میلیون یورو خواهد بود.

وی با اشاره به عزم راسخ شرکت ملی صنایع مس ایران در جهت پیشبرد طرح‌های توسعه مجتمع مس سونگون گفت: کارخانه تولید اسید سولفوریک، یکی از ۵ کارخانه تکمیل زنجیره ارزش تولید مس کاتد است؛ خداوند را شاکریم که امروز توفیق یافتیم شاهد آغاز عملیات خاکبرداری محل احداث ناحیه مخازن ذخیره‌سازی اسید و منطقه بارگیری و حمل آن، در محدوده‌ای به وسعت تقریبی ۴ هکتار باشیم.

مدیر مجتمع مس سونگون با اشاره به اجرای این پروژه توسط قرارگاه خاتم‌الانبیا(ص) افزود: طبق برآورد اولیه عملیات خاکبرداری ۱.۵میلیون مترمکعبی کارخانه تولید اسیدسولفوریک مجتمع معدن مس سونگون در بازه زمانی ۷ ماهه اجرا خواهد شد و حدود ۷۰ دستگاه ماشین‌آلات شامل بولدوزر، لودر، ماشین‌آلات حفاری، کمپرسی و...، در این امر مشغول فعالیت خواهند بود؛ این عملیات در راستای تسریع در اجرای این پروژه همزمان با انجام مراحل مهندسی کارخانه اسید آغاز شد تا در خصوص برنامه زمانی، پیشرفت کار را داشته باشیم.

وی با اشاره به صیانت از محیط‌زیست به عنوان خط قرمز شرکت مس ایران و مجتمع مس سونگون ادامه داد: علاوه‌بر ماهیت اصلی این طرح که منجربه تبدیل گازهای خروجی کارخانه ذوب به محصول اسید سولفوریک خواهد بود، در طراحی آن از بروزترین سیستم‌های صیانت از محیط‌زیست استفاده شده است به گونه‌ای که خروجی آلاینده‌های آن منطبق و بلکه بالاتر از حد استانداردهای کشور و توصیه‌های بانک جهانی است.

عباس‌زاده با قدردانی از مدیرعامل و هیات‌مدیره شرکت ملی صنایع مس ایران گفت: نگاه تیم مدیرتی شرکت مس به طرح‌های توسعه خود و به خصوص مجتمع مس سونگون، یک نگاه فرامنطقه‌ای، ملی و مدبرانه است و انشاله با اخبار خوبی که این روزها در خصوص ذخایر زمین شناسی، توسعه و پیشرفت طرح‌های توسعه این مجتمع شنیده می‌شود انشاله در آینده نه چندان دور با رشد و بالندگی این مجموعه عظیم صنعتی، تحولات و شکوفایی اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، اشتغالزایی و... در منطقه و کشور عزیزمان ایران، محسوس و قابل لمس خواهد بود.

معدن مس سونگون با بیش از ۴ میلیارد تن ذخیره شناسایی شده، در ۹۰ کیلومتری شمال شرق تبریز در شهرستان ورزقان، بزرگ‌ترین معدن مس ایران و یکی از ۵ معدن بزرگ مس جهان است که در زمان حاضر تنها کارخانه‌های تولید کنسانتره مس این معدن فعال بوده و طرح‌های چهارگانه برای تولید مس کاتدی در آن نیز توسط قرارگاه خاتم درحال اجرا است.

اختصاص یک سوم درآمدهای معادن مس کل کشور به مس سونگون در شهرستان ورزقان بسیار پراهمیت و دارای ارزش مالی فروان برای ایران و آذربایجان شرقی است؛ طبق برآوردهای کارشناسی هم اکنون ۳۳ درصد منابع مالی مس ایران از مس سونگون تامین می‌شود و این رقم به دلیل جوان تر بودن معدن در سال‌های آینده به ۴۵ درصد قابل افزایش خواهد بود.

استقلال مجتمع معدنی مس سونگون شهرستان ورزقان در قالب ایجاد شرکت مس آذربایجان از مصوبات سفر هیات دولت به آذربایجان شرقی در امسال است که در آن شرکت ملی صنایع مس ایران مکلف شده است تا مدت ۲ ماه نتیجه اقدامات خود را اعلام کند.

روزگار معدن

شنبه ● ۲۸ آبان ۱۴۰۱ ● ۲۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ ● ۱۹ نوامبر ۲۰۲۲ ● سال پنجم ● شماره ۹۶۲

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول و سردبیر: ناصر بزرگمهر
فنی و هنری: مهدی نجفی
نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- میدان هفتم تیر- خیابان قائم مقام فراهانی- پلاک ۷۴
تلفن: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - تلفن همراه: ۰۹۹۹۱۹۵۷۶۱ -نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰
پیامک: ۳۰۰۸۲۱۹۰ - ایمیل سازمان آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵

چاپ: هنر سرزمین سبز

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

روی خط خبر

محرک‌های رشد بورس تا پایان سال

صعودی شدن نرخ دلار، اطمینان خاطر سهامداران خرد از حمایت و کاهش نگرانی نسبت به نرخ‌های جهانی از عواملی بودند که هم باعث مثبت شدن بازار سهام شدند و هم توانستند مقداری جریان نقدینگی را به سمت بازار سرمایه روانه کنند. علیرضا قدرتی، کارشناس بازار سهام در گفت‌وگو با بورس نیوز مطرح کرد: P/E کل بازارسهام به واسطه افت شدیدی که در ۶ ماهه ابتدای سال به خود دید و افزایش فروش و رشد سودآوری شرکت‌ها کاهش جدی را تجربه کرد. این اعداد در کف ۱۰ ساله P/E بورس قرار داشت و از سوی دیگر افزایش نرخ دلار، کاهش نگرانی بابت عدم حمایت از سهامدار خرد و کاهش نگرانی نسبت به قیمت‌های جهانی باعث شدند، سرمایه‌گذاران با اشتیاق وارد بازار سرمایه شوند که در نهایت منجربه رشد خوب در بازار سهام شد. وی با اشاره به شاخص کل ۱.۴ میلیون واحدی تشریح کرد: به نظر می‌رسد جنس رشد فعلی با دیگر صعودهای که در بازار سهام تجربه شده، متفاوت است. بیشترین دلیل برای این رشد افزایش سودآوری و کاهش P/Eهای بازار سهام است، از طرفی ۲ سناریو مطرح می‌شود، روند فعلی می‌تواند ادامه یابد یا اینکه P/E بورس به حد منطقی برسد. از سوی دیگر پیش‌بینی‌ها در مورد افزایش نرخ دلار می‌تواند به این رشد کمک کند در نتیجه سرعت رشد زیاد نیست، اما می‌توان افق مثبتی را برای شاخص کل تاانتهای سال متصور بود. این فعال بازارسرمایه تبیین کرد: کامودیتی‌ها ناشی از شرایط اقتصاد جهانی و سیاست‌های انقباضی که بانک‌های مرکزی کشورها برای مواجه با تورم ناشی از جنگ اوکراین پیش گرفتند، به کف‌های ممکن رسیدند. البته با نشانه‌هایی که از کاهش نرخ تورم در دنیا، تغییر سیاست‌های بانک‌های مرکزی و کاهش ذخایر انبارهای جهان از کامودیتی‌ها، می‌توان امیدوار بود که کامودیتی‌ها کف‌سازی کرده‌اند. در این بین به طور خاص مس در ۲۰ تا ۲۵ سال گذشته این مقدار کاهش موجودی انبار را تجربه نکرده است از سوی دیگر سیاست‌های چین برای مقابله با کرونا امیدبخش است که افزایش مصرف کامودیتی در چین را شاهد باشیم و به تبع آن این دست محصولات مقداری با رشد مواجه می‌شوند. قدرتی گفت: صنایع پالایشی، پتروشیمی، فلزی و خودرویی می‌توانند مستعد رشد و بازدهی معقول تا پایان سال باشند در کنار این موارد سیمانی و دارویی‌ها هم می‌توانند در لیست بازدهی و رشد قرار بگیرند. بازار سرمایه در کف قیمتی در ۱۰ساله خود قرار دارد زمان برای ورود سرمایه‌گذاران جدید با صبر و بررسی مناسب می‌شود. از طرفی عرضه خودرو در بورس کالا الگوی قیمت‌گذاری را در صنعت خودرو تغییر می‌دهد و امیدواریم در سال‌های آتی قیمت‌گذاری دستوری از این صنعت حذف شود که اگر این اتفاق رخ دهد بی‌شک باعث رشد سودآوری و کاهش زیان انباشته خودروسازی‌ها می‌شود. همچنین سیاست‌های واگذاری بلوک خودروسازان منجر به افزایش بهره‌وری آنها خواهد شد.

مدیریت نرخ بهره بهترین راهکار برای تقویت بازار سهام

طبق آخرین برآوردها صندوق توسعه بازار سرمایه هفته گذشته حدود یک هزار و ۲۶۰ میلیارد تومان سهام به صورت خرد خریداری کرده است، همچنین این صندوق حدود ۴۰ میلیارد تومان سهم را به صورت خرد و ۸۱۵ میلیارد تومان هم به صورت بلوک به فروش رسانده و در مجموع خرید خالص صندوق توسعه بازار سرمایه به حدود ۴۱۰ میلیارد تومان رسیده است.

قادر معصومی خانقاه، مدیر صندوق توسعه بازار سرمایه در گفت‌وگو با بورس نیوز تشریح کرد: صرفا نمی‌توان گفت حمایت‌های صندوق توسعه بازار سرمایه منجر به رشد شاخص‌ها در بازار سهام شده چراکه آثار افزایش قیمت‌های جهانی و نرخ دلار در کنار حمایت‌های صورت گرفته منجر به این رشد شده است. البته مصوبه ۱۰بندی سازمان بورس هم بی‌تاثیر نبود، ولی باور بیشتر فعالان بر محرک بودن جریان نقدینگی بوده و معتقدند تا زمانی که پول وارد بازار سهام نشود تاثیرات مقطعی است. صندوق توسعه بازار سرمایه درحد توان خود پول یا به تعبیری جریان خون جدید را وارد بازار سهام کرده است، این صندوق در صورت نیاز باز هم تزریق منابع را انجام می‌دهد تا گردش جریان نقدینگی افزایش یابد. وی پیشنهاد کرد: مشخص‌ترین راهکار برای بهبود شرایط بازار سهام مدیریت بهره سپرده بانکی است، اما در این بین منظور از مدیریت، جلوگیری از آسیب بانک‌ها است. مصوبه‌ای برای رعایت سقف سوده سپرده بانکی ۲۰ درصد بود که باید با جدیت اجرایی شود، اگر هم ایراداتی بر این مصوبه وارد است باید اعلام شود. اگر حتی سقف ۲۰ درصدی برای این سود امکان‌پذیر نیست باید کانالی تعریف شود که به عنوان مثال این رقم ۲۲ درصد باشد، که سرمایه‌گذاران نرخ بهره بدون ریسک را قطعی بدانند و در جایی که بازار سهام ارزشمند به نظر می‌رسد، ورود کنند. در این حالت سرمایه‌گذاران با بررسی نسبت‌های P/E و P/E forward نتیجه‌گیری کرده، در زمان ارزندگی سهام نیز خرید و پول خود را از بانک خارج می‌کنند. معصومی خانقاه ادامه داد: ولی نرخ سود سپرده شفافیت ندارد، این ارقام از ۲۶ تا ۲۸ درصد متغییر بوده، همچنین اوراقی وجود دارد که YTM آنها ۳۰ درصد را هم تجربه کرده است. نرخ‌های سپرده در شرایط فعلی در کف ۲۳.۵ تا ۲۴ درصد قرار دارند و با مصوبه حمایتی سران ۳ قوا همخوانی ندارد. بازار سهام بیشتر از این دست موضوعات رنج می‌برد. مدیر صندوق توسعه بازار سرمایه تبیین کرد: به طور کلی بازارهای موازی به عنوان رقیب بازار سرمایه شناخته می‌شوند، اما ارز و خودرو در دیگر کشورها جایگاه سرمایه‌گذاری ندارد. البته ملک هم برای سرمایه‌گذاری خرد و بازدهی کوتاه مدت، چندان گزینه مناسبی نیست و نیاز به نقدینگی بالایی دارد. در این بین بهترین ابزار برای مدیریت منابع خرد بازار سرمایه است پس با اولویت نقدشوندگی دلار، سکه و بازار سهام موازی و رقیب یکدیگر تلقی می‌شوند. از طرفی دلار همانطور که رقیب بازار سهام معرفی می‌شود محرک آن نیز است چراکه با افزایش نرخ دلار قیمت‌گذاری شرکت‌های مانند پتروشیمی، پالایشی، معدنی و صادرات محورها به شرط بالا رفتن دلار نیما صعودی می‌شود. معصومی خانقاه گفت: فاصله نرخ دلار آزاد و نرخ ارز نیما ۲۵ تا ۳۰ درصد بوده که سود شرکت‌ها با افزایش نرخ دلار تحت تاثیر قرار می‌گیرد. سرمایه‌گذران برای پوشش تورم فعلی کشور به دنبال تبدیل ریال به سهام، سکه و دلار هستند تا تاثیرات افزایش نرخ دلار را به نحوی کمتر تحمل کنند. به صورت کلی توصیه می‌شود که برای ورود به هر بازاری حداقل دانش آن کسب و یا ازمشاوره افراد خبره در آن استفاده شود.

مسیر حمایت صندوق تثبیت بازار سرمایه از بورس

گروه معدن

عکس: آیدا فریدی

صندوق تثبیت بازار سرمایه در سال ۱۳۹۴ به عنوان سوپاپ اطمینانی برای حمایت از بازار در مواقع بحرانی تاسیس شد و آخرین گزارش عملکرد صندوق تثبیت نشان می‌دهد که دارایی‌های تحت مدیریت این صندوق در پایان سال ۱۴۰۰ به بیش از ۶ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است.

به گزارش سنا، صندوق تثبیت بازار سرمایه در سال ۱۳۹۴ به عنوان سوپاپ اطمینانی برای حمایت از بازار در مواقع بحرانی تاسیس شد، آخرین گزارش عملکرد صندوق تثبیت نشان می‌دهد که دارایی‌های تحت مدیریت این صندوق در پایان سال ۱۴۰۰ به بیش از ۶ همت افزایش یافته که عمدتا به دلیل واریز وجوه از جانب تامین‌کنندگان منابع این صندوق یعنی سازمان بورس و اوراق بهادار و صندوق توسعه ملی بوده است.

صندوق تثبیت بازار سرمایه به استناد ماده (۲۸) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب سال ۱۳۹۴ تاسیس شده است.

این صندوق در تاریخ ۲۳ خرداد ماه ۹۶ نزد مرجع ثبت شرکت‌ها و در تاریخ چهارم تیر ماه ۱۳۹۶ نزد سازمان بورس و اوراق بهادار به ثبت رسیده و مجوز فعالیت صندوق در تاریخ دوم مرداد ماه ۱۳۹۶ صادر شده است. همچنین مدت فعالیت صندوق به موجب ماده (۴) اساسنامه، نامحدود است.

صندوق به عنوان نهاد مالی ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار، دارای شخصیت حقوقی و مالی مستقل غیردولتی بوده و در چهارچوب مقررات حاکم بر نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۳۸۴، اساسنامه صندوق، مصوبات هیات امنا و هیأت عامل در راستای تثبیت بازار سرمایه فعالیت می‌کند.

طبق ماده ۵ اساسنامه، موضوع فعالیت صندوق شامل سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار ثبت شده نزد سازمان و صندوق‌های سرمایه‌گذاری، اخذ تسهیلات و خرید و فروش دارایی‌های مالی و سپرده‌گذاری می‌شود.

▣ هدف از ایجاد

۱- تثبیت، کنترل و کاهش مخاطرات سامانه‌ای یا فرادستگاهی، سیاست‌های اعمال شده توسط سایر دستگاه‌ها، در برخی موارد می‌تواند تاثیر جدی منفی بر بازار سرمایه به جای بگذارد و از این رو، محدود کردن تاثیر مخاطرات سامانه‌ای یا فرادستگاهی بر بازار سرمایه، همواره به عنوان یکی از عوامل مهم مد نظر سیاست‌گذاران قرار گرفته است. یکی از اهداف این صندوق، کنترل و کاهش این مخاطرات در بازار سرمایه است.

۲- حفظ شرایط رقابت منصفانه، رقابت منصفانه در بازار سرمایه به منظور حفظ حقوق سرمایه‌گذاران و ذی‌نفعان اهمیت بسیار زیادی برای ایجاد یک بازار با کارایی بالا دارد. سیاست‌گذاران از طرق مختلف می‌توانند به ایجاد و حفظ شرایط منصفانه بپردازند، یکی از روش‌های نیل به این مقصود ایجاد صندوق تثبیت بازار سرمایه است.

۳- جلوگیری از ایجاد و تداوم ترس فراگیر در زمان وقوع بحران‌های مالی و اقتصادی، مطابق اساسنامه صندوق تثبیت بازار سرمایه، شرایط بحران به شرایطی اطلاق می‌شود که در دوره زمانی مشخص، نوسانات شدیدی در نماگرهای بازار سهام ایجاد شود. در این هنگام ترس سرمایه‌گذاران از وجود بحران، موجب فروش دارایی‌ها با ارزش پایین‌تر از ارزش ذاتی می‌شود.

از مهم‌ترین اهداف صندوق تثبیت بازار سرمایه، جلوگیری از ایجاد و تداوم ترس فراگیر در زمان وقوع بحران‌های مالی و اقتصادی در میان سرمایه‌گذاران از طریق حمایت از بازار است. به این منظور، برنامه‌ریزی جهت جلوگیری از ایجاد و تداوم بحران از طریق ارزیابی آسیب‌پذیری و ریسک، توسعه و پیاده‌سازی برنامه مقابله و پیش‌گیری از بحران و تحلیل و گزارش‌دهی به منظور پایش در سطح کلان، انجام می‌پذیرد.

۴- اجرای سیاست‌های عمومی و حاکمیتی در بازار سرمایه کشور در شرایط بحران، بازار سرمایه یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصاد است که دولت‌ها در هنگام بحران، راهکارهایی را جهت حمایت از این بازار به‌کار می‌گیرند.

به این منظور، تشکیل صندوق تثبیت بازار سرمایه یکی از متداول‌ترین روش‌هایی است که سیاست‌گذاران سایر کشورها نیز به کار گرفته‌اند، این صندوق می‌تواند کانال مناسبی برای اجرای سیاست‌های عمومی و حاکمیتی در شرایط بحران بازار سرمایه کشور باشد.

۵- حمایت از سرمایه‌گذاران خرد برای تداوم فعالیت در این بازار، صندوق تثبیت بازار سرمایه در شرایط بحران با ورود به بازار سرمایه، می‌تواند به حمایت از سرمایه‌گذار خرد پرداخته و از رفتارهای فرصت‌طلبانه احتمالی جلوگیری کند.

این امر می‌تواند موجب ارتقای اعتماد بیشتر سرمایه‌گذاران (به ویژه سرمایه‌گذاران خرد) به بازار سرمایه شود. بسیاری از کشورها نظیر رومانی، تایلند، هند، تایوان، تایلند و غیره، به تاسیس صندوق حمایت از سرمایه‌گذاران جهت حفظ حقوق سرمایه‌گذاران در بورس اوراق بهادار و قراردادهای آتی پرداخته‌اند.

▣ معافیت‌ها

معافیت کارمزد معاملات: از آذر ۹۶، نرخ و سقف کارمزد کارگزاران در خصوص معاملات خرید و فروش این صندوق برای هر یک از اوراق بهادار معامله شده برابر با نصف (یک دوم) کارمزدهای حالت عادی محاسبه و معاملات صندوق از کارمزدهای مربوط به بورس‌ها، سپرده‌گذاری و مدیریت فناوری معاف شده است. همچنین کارمزد حق نظارت سازمان بورس در خصوص معاملات صندوق از تاریخ ۱۰ بهمن ۹۶ صفر تعیین شده است.

معافیت‌های مالیاتی: طبق مفاد تبصره (۵) ماده (۲۸) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، معاملات صندوق از هرگونه مالیات و عوارض معاف است.

همچنین طبق مفاد تبصره یک ماده ۱۴۳ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم تمامی درآمدهای صندوق سرمایه‌گذاری در چهارچوب قانون مالیات‌های مستقیم و تمامی درآمدهای حاصل از سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار موضوع بند (۲۴) ماده (۱) بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴ و درآمدهای حاصل از نقل و انتقال این اوراق یا درآمدهای حاصل از صدور و ابطال آنها از پرداخت مالیات بر درآمد و مالیات بر ارزش افزوده موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۲ خرداد ماه ۱۳۸۷ معاف است و از بابت نقل و انتقال آنها و صدور و ابطال اوراق بهادار یاد شده مالیاتی مطالبه نخواهد شد.

▣ سپرده‌گذاران اصلی صندوق

عمده بدهی‌های صندوق در ارتباط با منابع تخصیص یافته از محل سپرده‌گذاری‌های سازمان بورس و اوراق بهادار و صندوق توسعه ملی است.

۱- سازمان بورس و اوراق بهادار: این سازمان در ابتدای تاسیس صندوق تثبیت مبلغ ۲۰۰ میلیارد تومان به این صندوق پرداخت کرده است. همچنین مطابق مصوبه شورای‌عالی بورس و اوراق بهادار به تاریخ ۲۱ آبان ماه ۹۹ مبلغ ۱.۵ همت توسط سازمان بورس و اوراق بهادار در سال مالی منتهی به ۳۰ اسفند ۱۳۹۹ به حساب صندوق تثبیت بازار سرمایه واریز شده است.

سایر مبالغ دریافتی از سازمان ناشی از سهم کارمزد به صورت تدریجی (مطابق با ماده ۲۰ اساسنامه بخشی از کارمزدهای تعریف شده سازمان بورس و اوراق بهادار) با تصویب شورای‌عالی بورس به عنوان منابع در صندوق سرمایه‌گذاری می‌شود.

سایر مبالغ متعلق به سازمان مربوط به کارمزد مبالغ دریافتی و تخصیص سود سنواتی براساس ماده ۲۱ اساسنامه و مصوبات هیات امنای صندوق است.

۲- صندوق توسعه ملی: در راستای بند (ب) ماده ۲۰ اساسنامه صندوق، مصوبه شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی و سایر مصوبات بالادستی، صندوق توسعه ملی در تاریخ پنجم آذر ماه ۱۳۹۹ مبلغ هزار میلیارد تومان با نرخ سود ۱۲ درصد و با موعد پرداخت یکساله سپرده‌گذاری کرده است.

طبق مصوبه مجمع عمومی عادی سالیانه مورخ ۲۴ خرداد ماه ۱۴۰۰ مقرر شده که صندوق نسبت به تسویه سود قرارداد مذکور تا تاریخ ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۰ اقدام کرده و با توافق صندوق توسعه ملی، نسبت به اصلاح نرخ سود سالانه ۱۱ درصد و پرداخت آن در مقاطع سه ماهه اقدام شود.

همچنین مبلغ حدود ۱.۰۳۴ همت در تاریخ ۲۶اردیبهشت ۱۴۰۰ و مبلغ ۶۵ میلیارد تومان در تاریخ ۳۰ دی ماه ۱۴۰۰ توسط صندوق توسعه ملی سپرده‌گذاری شده است. بنابراین مجموع اصل مبلغ سپرده‌گذاری شده حدود ۲.۶۸۴ همت می‌شود.

▣ افشای اطلاعات

صندوق تثبیت از افشای ماهانه پرتفوی سرمایه‌گذاری معاف است اما باید صورت‌های مالی حسابرسی شده در دوره‌های ۶ ماهه و سالانه‌اش را به مدیریت نظارت بر بورس‌ها ارائه دهد. همچنین صندوق باید اساسنامه و به‌روزرسانی تغییرات آن، مشخصات ارکان صندوق، صورت‌جلسات مجامع، آخرین اخبار و اطلاعیه‌ها را در تارنمای اختصاصی صندوق منتشر کند.

▣ وضعیت پرتفوی صندوق در پایان سال ۱۴۰۰

دارایی‌های تحت مدیریت صندوق تثبیت بازار سرمایه در سال‌های اخیر افزایش یافته است، بخش عمده‌ای از افزایش ارزش دارایی‌ها به دلیل واریز وجوه از جانب تامین‌کنندگان منابع این صندوق بوده است.

ترکیب سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت این صندوق که به صورت کامل به سهام شرکت‌های حاضر در بازار سرمایه اختصاص یافته است در پایان سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۴۰۰ در جدول ذیل ارائه شده است.

براساس مصوبه هیات امنای مورخ ۱۳ مهر ۱۳۹۹، سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف شده چهارچوبی برای خرید سهام توسط صندوق تثبیت بازار سرمایه تهیه و به صندوق ابلاغ کند.

در همین راستا هیأت عامل صندوق در تاریخ ۶ آذر ۱۳۹۹ چهارچوب فعالیت صندوق را مصوب و اجرایی کرده است.

همه معاملات انجام شده در سال ۱۴۰۰ در چهارچوب مصوبه مذکور انجام شده است.

صنایع فلزات اساسی با ۳۶.۱۹ درصد، فرآورده‌های نفتی، کک و سوخت هسته‌ای با ۹۱.۱۶ درصد و محصولات شیمیایی با ۹۸.۱۵ درصد، ۳ صنعت با بیشترین ارزش براساس نرخ فروش در سبد سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت صندوق تثبیت در پایان سال ۱۴۰۰ بوده‌اند.

بودجه بورس‌ستیز نباشد

یک عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با تاکید بر لزوم استفاده از نظرات فعالان بازار بورس در تدوین و تصویب بودجه گفت: نباید لایحه نویسی بودجه پشت‌درهای بسته باشد بلکه باید روند تدوین بودجه با ساز و کاری شفاف اجرا شده و حتی به سمت شفاف و علنی شدن مذاکرات تدوین بودجه، همچون مشروح مذاکرات مجلس حرکت شود.

مجتبی توانگر در گفت‌وگو با ایسنا با تاکید بر ضرورت حفظ روند رضایت‌بخش بورس در هفته‌های اخیر اظهار کرد: لایحه بودجه سالانه یکی از ابرمولفه‌های اقتصادی کشور که بر بازار سرمایه هم اثر می‌گذارد لذا باید در فصل بودجه ریزی، نظرات فعالان و ارکان بازار بورس همچون سایر بخش‌های اقتصادی کشور گرفته شده و دغدغه‌ها و موضوعات آنها مورد توجه قرار گیرد.

وی ادامه داد: دیگر بورس همچون چند سال پیش، مسئله بخش کوچکی از فعالان اقتصادی نیست چرا که با احتساب سهام عدالت، در کشور بیش از ۵۰ میلیون نفر سهامدار شرکت‌های بورسی هستند. در سال‌های گذشته، بارها شاهد بوده‌ایم که دستکاری قیمت‌ها و مداخلات لایحه بودجه، باعث تشدید روند بی‌اعتمادی و سقوط بازار شده و بسیاری از سهامداران خسته شده‌اند.

این عضو ناظر مجلس در شورای عالی بورس و اوراق بهادار افزود: نباید لایحه‌نویسی بودجه پشت درهای بسته باشد بلکه باید روند تدوین بودجه با ساز و کاری شفاف اجرا شده و حتی به این سمت رویم که مذاکرات تدوین بودجه، همچون مشروح مذاکرات مجلس علنی و شفاف باشد.

وی تاکید کرد: نباید اخذ نظرات و لحاظ نکات علمی و فنی فعالان بورس در پایان بودجه‌نویسی انجام شود بلکه باید در فرآیندی مشابه کمیسیون تلفیق از همان ابتدا بازیگران موثر بازار سرمایه به کار گرفته شوند و در این زمینه، تمام ذی‌نفعان از جمله ارکان بازار، بورس‌ها و ناشران دخالت داده شوند تا از روز نخست بحث و تبادل نظر و تدوین لایحه بودجه، نظرات مختلف نه تنها اخذ، بلکه در فرآیند تصمیم گیری، مورد توجه قرار گرفته و لحاظ شود.

مدیریت بهتر ریسک با قرارداد «اختیار آتی» بورس کالا

رئیس اداره نظارت بر بازار بورس‌های کالایی سازمان بورس و اوراق بهادار گفت: قرارداد اختیار معامله مبتنی‌بر آتی مزیتی دارد که سرمایه‌گذار می‌تواند از ۲ ابزار مالی جداگانه به صورت همزمان استفاده کرده و از مزایای آن در جهت مدیریت ریسک بهتر منتفع شود.

به گزارش کالاخبر، علیرضا صادقی در خصوص راه‌اندازی قرارداد اختیار آتی زعفران در بورس کالای ایران گفت: از گذشته در بورس کالای ایران قراردادهای آتی و اختیار معامله به صورت مجزا مورد معامله قرار می‌گیرد و فعالان زیادی در این بازارها فعال هستند اما از شنبه هفته جاری قرارداد اختیار معامله‌ای راه‌اندازی شد که دارایی پایه آن قرارداد آتی است و شروع آن با راه‌اندازی قرارداد اختیار معامله مبتنی‌بر آتی زعفران بوده است.

وی افزود: قرارداد اختیار معامله مبتنی‌بر قرارداد آتی به این صورت عمل می‌کند که کسی که وارد این قرارداد می‌شود حسب اختیار خرید یا فروشی که دارد در سرسید، دارایی پایه که قرارداد آتی است به آن واگذار می‌شود و با توجه به اختیار خرید یا فروش، موقعیت تعهد خرید یا فروش در قرارداد آتی اتخاذ می‌کند. صادقی عنوان کرد: درحال‌حاضر در بورس‌های مختلف دنیا این ابزار وجود دارد و سرمایه‌گذاران حرفه‌ای زیادی در این بازار فعال هستند و در بازار سرمایه ایران هم شروع این ابزار با راه‌اندازی قرارداد اختیار معامله مبتنی‌بر قرارداد آتی زعفران بود.

وی به مزیت‌های این ابزار اشاره کرد و توضیح داد: قرارداد اختیار معامله مبتنی‌بر قرارداد آتی مزیتی دارد که سرمایه‌گذار می‌تواند از ۲ ابزار مالی جداگانه به صورت همزمان استفاده کرده و از مزایای آن منتفع شود؛ به طوری که اگر سرمایه‌گذار در قرارداد آتی وارد شود، این قرارداد مبتنی‌بر تعهد است و سرمایه‌گذار متعهد می‌شود که در سررسید، دارایی پایه را تسلیم خریدار کند اما اگر این سرمایه‌گذار وارد اختیار شود و اختیار معامله مبتنی‌بر آتی خریداری کند، این اختیار را دارد که اگر شرایط در آینده مناسب بود و قابلیت ورود به قرادا آتی داشت از این اختیار استفاده کند و بتواند وارد آتی شود و در سرسید دارایی خود را بفروشد که این مزیت مهمی برای سرمایه‌گذاران ایجاد می‌کند.

به گفته رئیس اداره نظارت بر بازار بورس‌های کالایی سازمان بورس، قرارداد اختیار معامله مبتنی‌بر قراداد آتی مستلزم ورود سرمایه‌گذاران حرفه‌ای است که شناخت کاملی از این بازار داشته باشند ولی از همان ابتدا فعالان و حتی تولیدکنندگان هم می‌توانند وارد این بازار شوند و با شناختی که دارند برای مدیریت ریسک بهتر دارایی‌های خود سرمایه‌گذاری کنند. وی خاطرنشان کرد: لذا موفقیت این ابزار به دو نکته بستگی است اول معرفی، فرهنگ‌سازی و اطلاع رسانی مناسب که باید توسط بورس و فعالان بازار سرمایه صورت بگیرد و دوم راه‌اندازی این قراردادها بر روی دارایی‌های که نوسان‌های قابل توجهی دارد زیرا هرچقدر نوسان دارایی پایه بیشتر باشد جذابیت این ابزار بیشتر خواهد بود.

وی اضافه کرد: بورس کالا می‌تواند در آینده این ابزار را توسعه داده و قرارداد اختیار معامله مبتنی بر صندوق طلا که دارای پایه آن به نوسانات نرخ طلا وابسته است را راه‌اندازی کند و جذابیت بیشتری به آن ببخشد و فعالان زیادی را به خود جذب کند بنابراین سرمایه‌گذارانی که درحال‌حاضر در قرارداد آتی و اختیار معامله فعال هستند با توجه به شناختی که از این بازار دارند می‌توانند وارد این بازار شوند و معاملات خود را در بازار جدید انجام دهند.

صادقی تاکید کرد: در واقع اختیار آتی، ابزار بسیار جذاب برای تولیدکنندگان و سرمایه‌گذارانی است که مدیریت ریسک دارایی خود را بهتر انجام دهند و بتوانند از مزایای نوساناتی که در نرخ دارایی ایجاد می‌شود، دارایی پایه خود را بهتر کنترل کنند. لذا اختیار آتی ابزار بسیار جذابی است که می‌تواند بازیگران خود را داشته باشد و افراد زیادی می‌توانند وارد این بازار شوند.